

PETDER

PETROL SANAYİ DERNEĞİ

2010

Ocak Mart Dönemi Sektör Raporu

I. 2010 OCAK MART DÖNEMİ SEKTÖR RAPORU ÖZETİ	2
a) Akaryakıt Pazarındaki Gelişmeler	2
b) Akaryakıt ve Otomotiv Yakıtlarında Vergiler ve İşlem Hacimleri	3
c) Ham Petrol Fiyatları	3
d) 2010 Ocak Mart Dönemi Genel Değerlendirmesi	3
e) Özet Tablo	5
II. AKARYAKIT İSTATİSTİKLERİ	6
a) Motorinler	6
b) Benzinler	8
c) Otomotiv Yakıtları	9
d) Siyah Ürünler	11
e) Akaryakıtlar	13
f) Yağlama Yağları	14
III. DOLAYLI VERGİLER VE SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER	16
a) Enerji Ürünlerinde ÖTV Tutarları	16
b) Petrol Sektöründen Sağlanan Dolaylı Vergiler	17
c) Sektörel Büyüklükler	18
d) Enerji Ürünlerinin Kalorifik Değerleri ve Vergileri	19
IV. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER	20
a) Akaryakıt Piyasasında Vergi Kaybı Doğuran Faaliyetler	20
b) Bayilik Anlaşmaları Hakkında Rekabet Kurulu Kararı	23
c) Akaryakıt Piyasasında Ulusal Marker Uygulaması	23
d) Petrol ve LPG Piyasasının Lisanslı Faaliyetlerindeki Gelişmeler	24
e) Uluslararası Petrol Piyasaları	24
f) Motorlu Taşıtların Sayıları	25
V. PETDER ÇALIŞMALARI	25
a) Petline Petrol Ürünleri A.Ş. PETDER Üyesi Oldu	25
b) PETDER Atık Motor Yağı Toplama Faaliyetleri	26
VI. KAYNAKÇA	27
VII. İLETİŞİM VE ÜYE BİLGİLERİ	29

I. 2010 YILI OCAK MART DÖNEMİ SEKTÖR RAPORU ÖZETİ:

a) Akaryakıt Pazarındaki Gelişmeler:

- 2010 yılı Ocak Mart döneminde *Benzinler, Motorinler ve LPG Otogaz'ın* toplamı olarak ifade edilen **toplam otomotiv yakıtları** tüketimi 2009 yılının aynı dönemine göre % **3,4 azalarak 3,7 milyon ton** olarak gerçekleşmiştir.
- 2010 yılı ilk üç ayında **toplam motorin tüketimi** (motorin ve kırsal motorin) 2009 yılına göre % **4,6 azalarak** yaklaşık **3,2 milyon m³** olarak gerçekleşmiştir. Ülkemizdeki ticari ve sınai faaliyetlerin önemli bir göstergesi olan **kırsal motorin** tüketimi Ocak Mart döneminde % **12,6 azalarak** yaklaşık **2,2 milyon m³**'e gerilemiştir. Kırsal motorindeki bu gerilemenin en önemli nedeni 10 numara yağ adı altında yapılan faaliyetlerin ulaştığı önemli büyüklük olmuştur. **Motorin** (Düşük Kükürtlü) tüketimi ise geçtiğimiz yıllardaki artış eğilimini 2010 başında da devam ettirerek bir önceki yıla göre % **20,2 artarak 1 milyon m³**'e ulaşmıştır.
- Toplam **benzin** tüketimi 2010 yılının ilk çeyreğinde, 2009 yılına göre % **8,5** oranında **azalarak** yaklaşık **588 bin m³** olmuştur.
- **Otogaz LPG** tüketiminin 2009 yılı ilk üç ayına göre yaklaşık % **9** oranında **artarak 500 bin tonu** geçtiği, **dökme ve tüplü LPG** tüketiminin ise sırasıyla % **18 ve % 6** oranında **azaldığı** böylece 2010 yılı ilk çeyreğinde toplam LPG tüketiminin % **3** oranında **arttığı** tahmin edilmektedir.
- 2010 yılı Ocak Mart döneminde fuel oil ve kalyak türlerinden oluşan **siyah ürün** tüketimi, % **65,4 azalarak** yaklaşık **300 bin ton** olarak gerçekleşmiştir. Bu azalma siyah ürünlerde bugüne kadar görülen en büyük oransal gerilemedir.

- Toplam yağlama yağları tüketiminin veri tabanına katılan şirketlerin sağladığı bilgiler üzerinden yapılan tahminlere göre 2010 yılı ilk iki ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık % 35 oranında artarak 61 bin ton olarak gerçekleştiği hesaplanmaktadır. Bu hesaplama, veri derleme sistemine katılan şirketlerin toplam pazar içindeki payının % 65 olduğu öngörüsü üzerinden, veri sağlayan şirketlerin fiilen gerçekleştirdiği toplam yağlama yağları satışları esas alınarak hesaplanmıştır. 2010 yılı başında yağlama yağları tüketiminin, motor yağlarında % 32, dişli ve transmisyon yağlarında % 38, kimyasallarda % 78, endüstriyel yağlarda ise % 37 oranlarında arttığı hesaplanmaktadır.

b) Akaryakıt ve Otomotiv Yakıtları Sektörlerinin Sağladığı Vergiler ve İşlem Hacimleri:

Akaryakıt tüketiminin azalmasına rağmen, 2009 yılının Temmuz ve Aralık aylarında yapılan ÖTV artışları nedeniyle, 2010 yılı ilk üç ayında akaryakıt tüketiminden sağlanan dolaylı vergilerin (KDV ve ÖTV) geçen yılın aynı dönemine göre % 7,5 oranında artarak 7,2 Milyar TL'ye ulaştığı, toplam LPG tüketiminden elde edilen dolaylı vergiler toplamının ise % 15 oranında artarak 1,5 Milyar TL'ye ulaştığı, böylece akaryakıt ve LPG sektörlerinden sağlanan dolaylı vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre %8,1 artarak 8,7 Milyar TL'ye ulaştığı hesaplanmaktadır.

c) Ham Petrol Fiyatları:

2009 yılında varil başına ortalama 62 ABD Doları olan ham petrol fiyatı 2010 yılı Ocak Mart döneminde 70 – 80 ABD Doları aralığında değişmiş ve dönem ortalaması 76 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

d) 2010 Ocak Mart Dönemi Genel Değerlendirmesi:

15 Temmuz 2009'da ve 31 Aralık 2009 tarihlerinde T.C. Maliye Bakanlığı'nca bazı akaryakıt türlerindeki ÖTV artışı sonrasında yasal tüketimin azaldığı ve yasa dışı ve/veya vergi kaybı sonucunu doğuran faaliyetlerin arttığı, özellikle 10 numara yağ adı altında yapılan faaliyetlerin ciddi büyüklüğe ulaştığı görülmektedir. Bu isim altında yapılan faaliyetlerin yıllık 1 milyon ton düzeyine ulaştığı ve neden olduğu vergi kaybının ise 1 Milyar TL'yi aştığı hesaplanmaktadır. 2009 yılı baz yağ ve madeni yağ ithalat verilerindeki önemli artışın yanı sıra, 2010 yılı ilk çeyreğinde kırsal motorin tüketiminde görülen yüzde onun üzerinde gerileme bu tür faaliyetlerdeki büyüklüğün açık ve önemli bir göstergesidir.

2010 yılı Ocak Mart döneminde intifa veya kira şerhi ile uzun süreli anlaşma yapılan akaryakıt ve LPG istasyonlarının sözleşme sürelerinin rekabet etmeme yükümlülüğü açısından beş yılı aşamayacağı hakkındaki Rekabet Kurulu Kararı 2009 yılında olduğu gibi gündemdeki yerini korumuştur. Bu karara uyum sürecinin getirdiği zaman ve ekonomik baskıların önümüzdeki aylarda giderek artması ve dağıtım sektörünü ciddi bir şekilde etkilemesi beklenmektedir.

Bu raporda kullanılan;

1- Akaryakıt verileri, toplam pazar payı % 95'in üzerinde olduğu hesaplanan 11 akaryakıt dağıtım firmasının gönüllü katılım esasına göre Price Waterhouse & Coopers isimli bağımsız araştırma kuruluşuna verdikleri beyanlardan derlenmiştir. Bu veriler, Türkiye toplam akaryakıt pazarının % 95'ini kesin, kalan % 5'lik bölümünü ise, önceki yıllardaki resmi tüketim değerleri üzerinden yapılan tahminler ölçüsünde temsil etmektedir. % 5 olduğu öngörülen bu dilim verileri EPDK ile yapılan çalışma neticesinde 2008 yılı sonu itibarı ile güncellenmiştir. Derlenen verilerin toplam üzerinden düzeltilmesinde, 2005 yılı öncesi için PİGM verilerinden, 2005 yılı sonrası için EPDK verilerinden yararlanılmıştır.

2- LPG verileri, EPDK raporlarından temin edilen değerler üzerinden yapılan tahmini değerlerdir.

3- Yağlama yağları verileri, önemli pazar payına sahip sekiz dağıtım firmasından gönüllü katılım esasına göre bağımsız araştırma kuruluşunca derlenmektedir. Verileri derlenmekte olan sekiz dağıtım firmasının toplam pazarın % 65'ini temsil ettiği kabul edilmekte ve toplam yağlama yağları tüketimlerinin hesaplanmasında bu oran kullanılarak % 100'e ulaşılmaktadır. Türkiye toplam yağlama yağları üretimi ve tüketimi resmi olarak teyid edilemediğinden derlenen bilgilerin pazarı yansıtmaya oranı kesin olarak verilememektedir.

e) Özet Tablo

Yıllık Tüketimler		Ocak Mart Dönemi			
		2009	2010	Fark	Değişim
Beyaz Ürün Toplamı	m ³	4.049.635	3.839.401	-210.234	-5,2%
Kurşunsuz 95 Oktanlı	m ³	567.563	530.706	-36.857	-6,5%
Kurşunsuz 97 ve Üzeri Oktanlı	m ³	58.779	51.354	-7.425	-12,6%
Katkılı Kurşunsuz	m ³	16.341	5.721	-10.620	-65,0%
Benzinler Toplamı	m ³	642.683	587.781	-54.902	-8,5%
Gazyağı	m ³	2.738	5.299	2.561	93,5%
Kırsal Motorin	m ³	2.574.997	2.249.794	-325.203	-12,6%
Motorin (Düşük Kükürtlü)	m ³	829.217	996.527	167.310	20,2%
Motorinler Toplamı	m ³	3.404.214	3.246.321	-157.893	-4,6%
Beyaz Ürün Toplamı	ton	3.376.831	3.202.911	-173.920	-5,2%
Kurşunsuz 95	ton	439.861	411.297	-28.564	-6,5%
Kurşunsuz 97 ve Üzeri Oktanlı	ton	45.554	39.799	-5.754	-12,6%
Katkılı Kurşunsuz	ton	12.664	4.434	-8.231	-65,0%
Benzinler Toplamı	ton	498.079	455.530	-42.549	-8,5%
Gazyağı	ton	2.190	4.239	2.049	93,5%
Kırsal Motorin	ton	2.175.872	1.901.076	-274.797	-12,6%
Motorin (Düşük Kükürtlü)	ton	700.688	842.065	141.377	20,2%
Motorinler Toplamı	ton	2.876.561	2.743.141	-133.420	-4,6%
Kalyak	ton	135.283	99.298	-35.985	-26,6%
Fuel Oil No:6	ton	709.766	193.125	-516.641	-72,8%
Siyah Ürün Toplamı	ton	845.049	292.423	-552.626	-65,4%
Toplam Akaryakıt*	ton	4.221.880	3.495.334	-726.546	-17,2%
Tüplü**	ton	268.767	251.700	-17.067	-6,4%
Dökme**	ton	40.314	32.883	-7.431	-18,4%
Otogaz**	ton	481.434	526.207	44.773	9,3%
Toplam LPG**	ton	790.515	810.790	20.275	2,6%
Toplam Otomotiv Yakıtları***	ton	3.856.074	3.724.879	131.196	3,4%
Brent tipi ham petrol	ABD \$ /varil	44,5	76,4	31,9	71,7%
Akaryakıt Tüketimi İşlem Hacmi ****	Milyar TL	10,9	12,2	1,3	11,9%
Akaryakıt ÖTV*	Milyar TL	4,4	5,3	0,9	20,5%
Akaryakıt KDV*	Milyar TL	2,3	1,9	-0,4	-17,4%
Akaryakıt Toplam Dolaylı Vergi ****	Milyar TL	6,7	7,2	0,5	7,5%
LPG Tüketimi İşlem Hacmi****	Milyar TL	2,6	3,2	0,6	23%
LPG Toplam Dolaylı Vergi****	Milyar TL	1,3	1,5	0,2	15%
Motor Yağları	ton	11.707	15.433	3.726	31,8%
Dişli ve Transmisyon Yağları	ton	1.943	2.687	744	38,3%
Kimyasallar	ton	1.575	2.796	1.221	77,5%
Endüstriyel Yağlar	ton	9.591	13.110	3.519	36,7%
Deniz Yağları ve Gresler	ton	4.444	5.414	970	21,8%
Toplam Yağlama Yağları	ton	29.260	39.440	10.180	34,8%

* Siyah + beyaz ürünleri ifade etmektedir,

** EPDK LPG Sektör Raporu değerleri kullanılarak hesaplanmıştır.

*** Benzin Türleri, Motorin Türleri ve Otogaz Toplamı

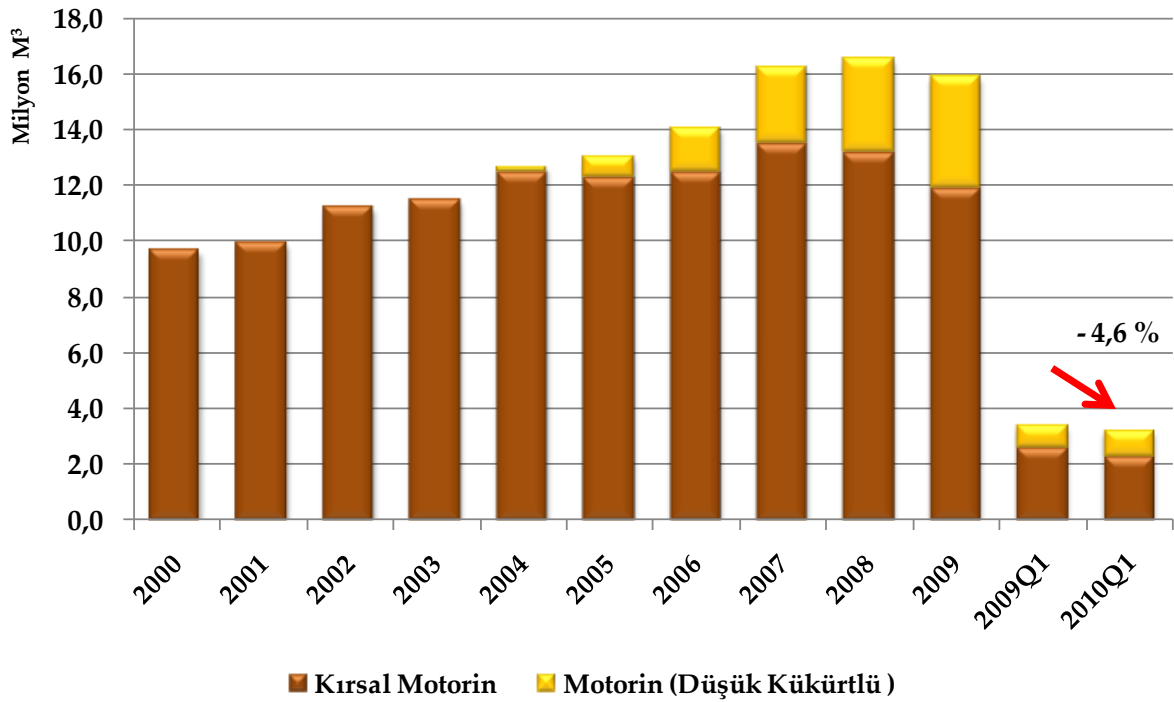
**** Tüketimlerden ve birim fiyatlardan hesaplanan tahmini değerlerdir

Akaryakıt verileri 11 ve Yağlama Yağları verileri 6 dağıtıcıdan gönüllülük esasına göre derlenmiştir.

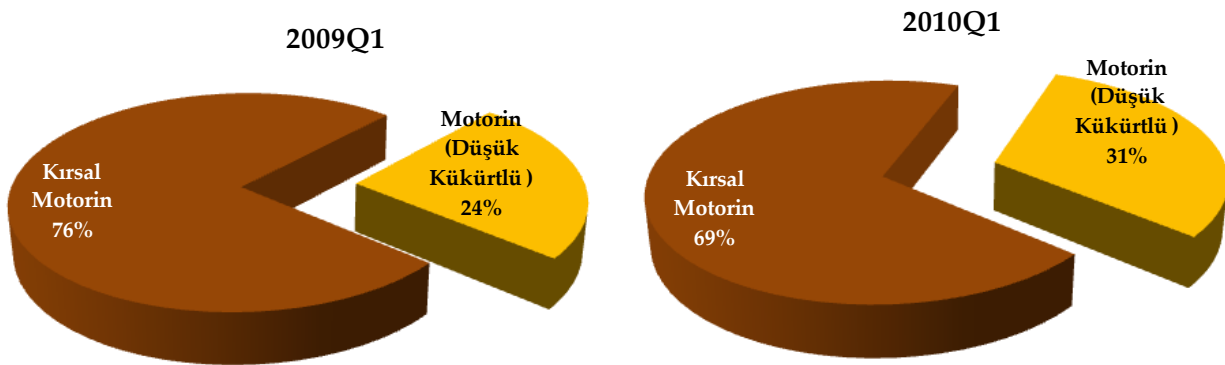
II. AKARYAKIT İSTATİSTİKLERİ:

a) Motorinler

Motorin türleri tüketiminde 2009 yılında başlayan azalma eğilimi devam etmektedir. 2010 yılı ilk üç ayında motorin türleri toplam (motorin ve kırsal motorin) tüketimi, 2009 yılı aynı dönemine göre göre % **4,6 azalarak** yaklaşık **3,2 milyon m³** olmuştur. Bu dönemde % **20,2 artarak** **1 milyon m³** olan **motorin** (düşük kükürlü) tüketiminin toplam motorin türleri tüketimindeki payı ise % **24'den** % **31'e** çıkmıştır. **Kırsal motorinin** tüketimi % **12,6 azalarak** yaklaşık **2,2 milyon m³** 'e gerilemiştir.

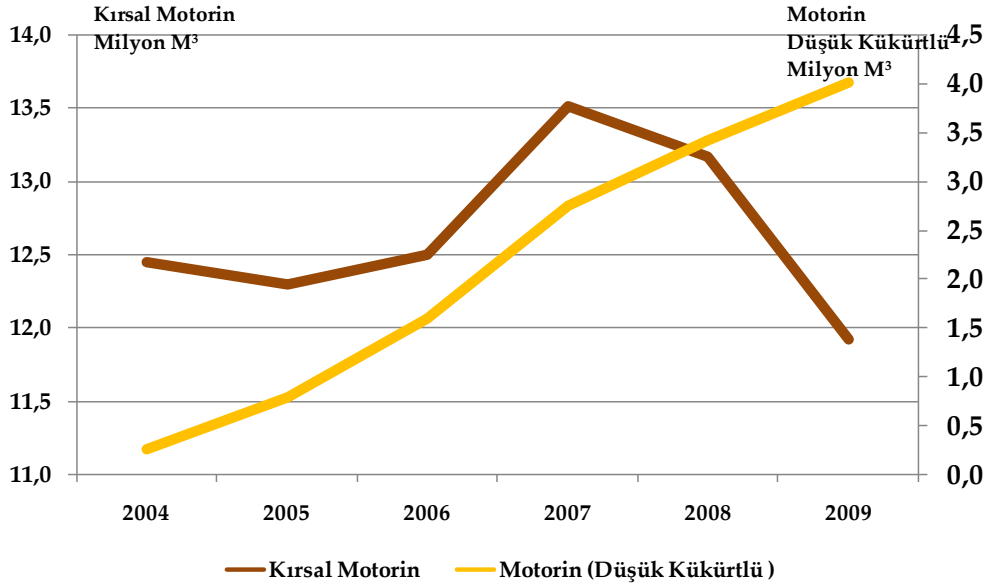

Şekil 1: Toplam Motorin Tüketimi Değişimi (Milyon m³)

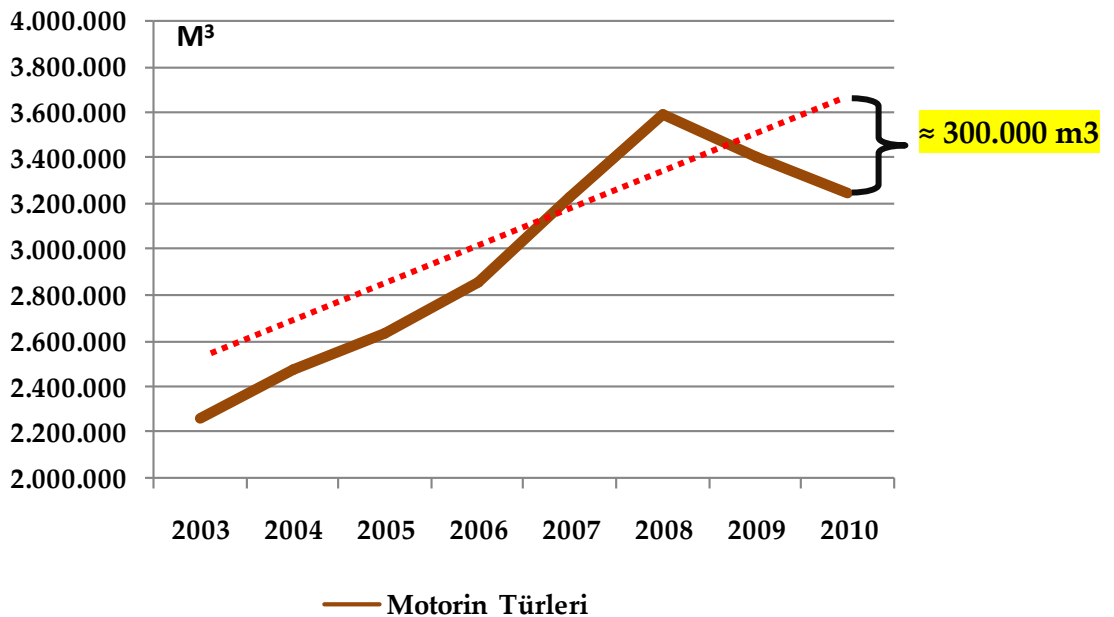
Şekil 2: Kırsal motorin ve motorinin toplam motorin tüketimi içindeki payları (%).

Aşağıdaki grafikte, kırsal motorin ve motorinin (düşük kükürtlü) son beş yıldaki tüketim gelişimi görülmektedir. Burada dikkati çeken önemli konu 2008 yılında başlayan ve 2009 yılında çok ciddi bir boyuta ulaşan kırsal motorin tüketimindeki gerilemedir (% 9,4). Grafikte görüleceği üzere dizel otomobil kullanımındaki artışa paralel olarak motorin (düşük kükürtlü) tüketimindeki artışın devam etmesine rağmen bu kırsal motorin tüketimindeki daralmayı karşılamaktan uzaktır. Kırsal motorin tüketimindeki bu düşüşün nedeninin bu dönemde ekonomide yaşanan yavaşlamadan ve 10 numara yağ vb. gibi isimler altında motorin yerine piyasaya sürülen akaryakıt harici ürünler olduğu düşünülmektedir.

Şekil 3a: Kırsal motorin ve motorinin yıllık tüketim eğilimleri.

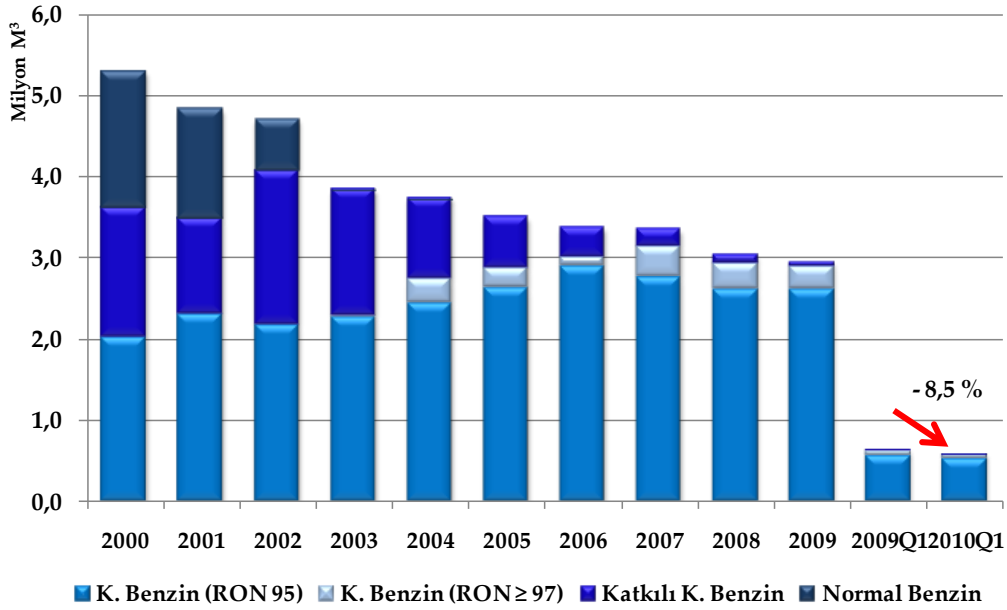
Yıllara göre Ocak Mart dönemleri toplam motorin türleri tüketimleri karşılaştırıldığında 2008 yılına kadar artış ve sonrasındaki azalma eğilimi net olarak görülmektedir.

Şekil 3b: Ocak Mart dönemleri motorin türleri tüketimleri değişimi (m³).

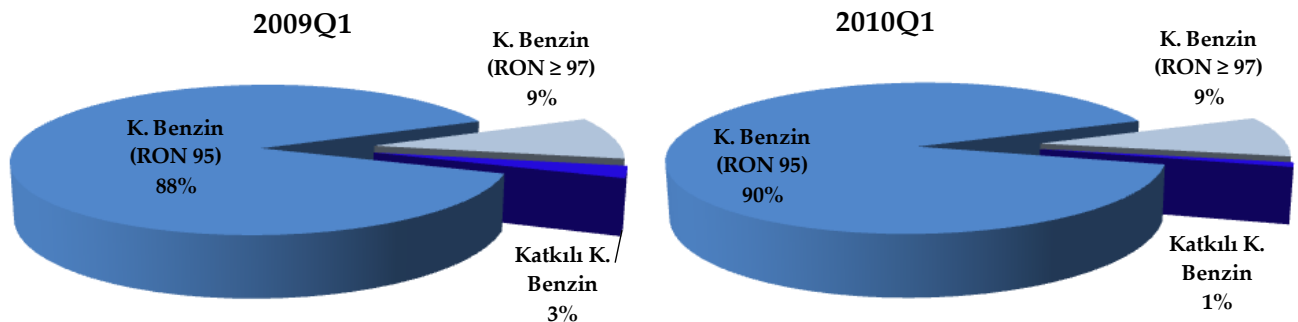
b) Benzinler

2010 yılı Ocak Mart döneminde **toplam benzin** tüketimi, % 8,5 oranında **azalarak** yaklaşık **588 bin m³** olmuştur. Bu azalmada, daha düşük ÖTV uygulanması nedeniyle fiyat avantajına sahip olan otagazın benzin tüketiminden artan miktarda pay almasının ve dizel otomobil satışlarındaki artışın önemli bir etkisi bulunmaktadır. 2009 yılı itibariyle ilk kez benzin tüketimini ton cinsinden geçen LPG'nin otagaz'ın rapor döneminde benzinden % 7 daha fazla pay aldığı tahmin edilmektedir.

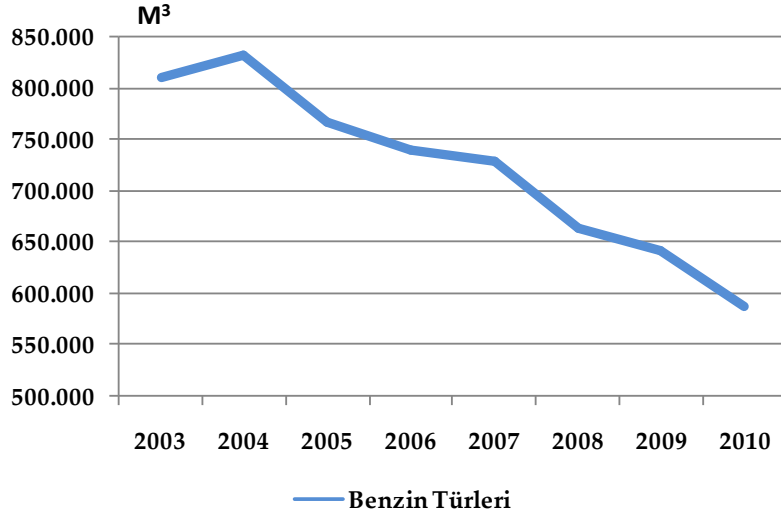
Şekil 4 : Toplam benzin tüketiminin yıllara göre değişimi.

Benzin tüketimindeki % 8.5'lik daralmanın ÖTV tutarlarındaki ciddi artışların ve otagaz LPG ile benzin arasında açılan ÖTV farkının bir sonucu olarak ortaya çıktığı düşünülmektedir. Yalnızca eski tip araçlarda kullanılan "katkılı kurşunsuz benzin" tüketiminin %1 pay ile piyasadan fiilen çekilme noktasına geldiği aşağıdaki grafikte görülmektedir.

Şekil 5a: Benzin türleri tüketiminin toplam benzin tüketimi içindeki payları.

Yıllara göre Ocak Mart dönemleri benzin türleri tüketimleri karşılaştırıldığında 2003 yılından bu yana devam eden azalma eğilimi net olarak görülmektedir.

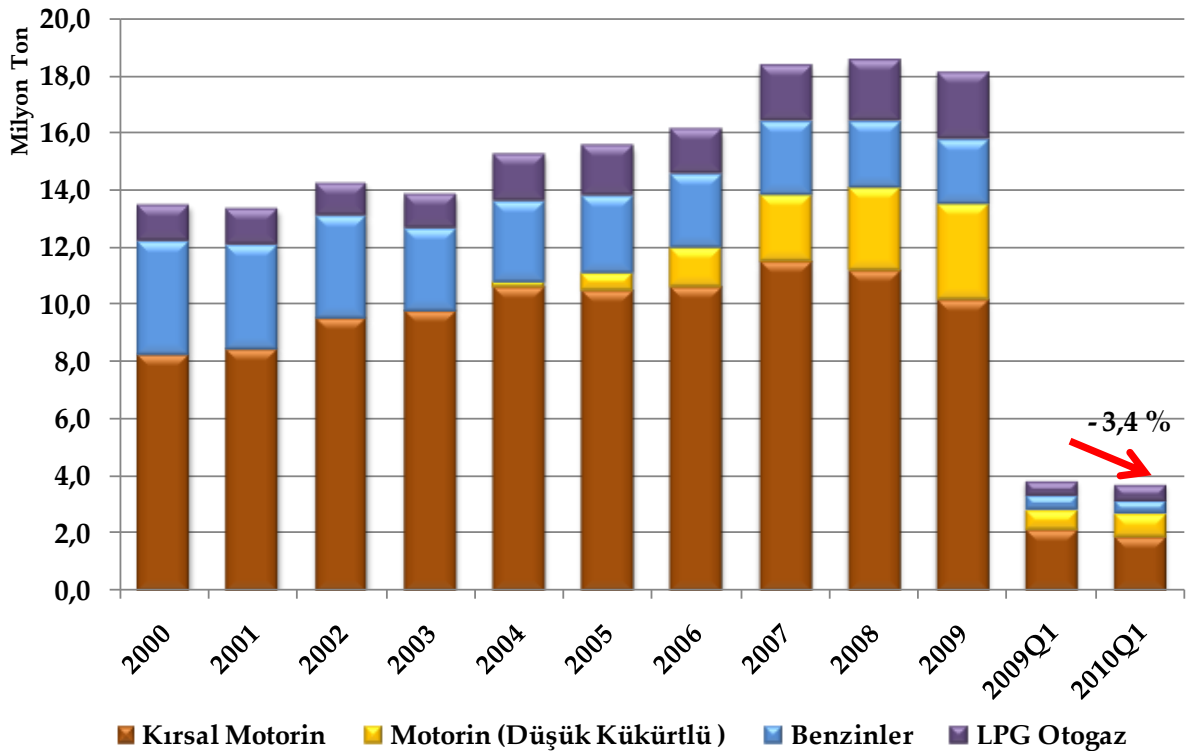

Şekil 5b: Ocak Mart dönemleri benzin türleri tüketimleri değişimi (m³).

c) Otomotiv Yakıtları

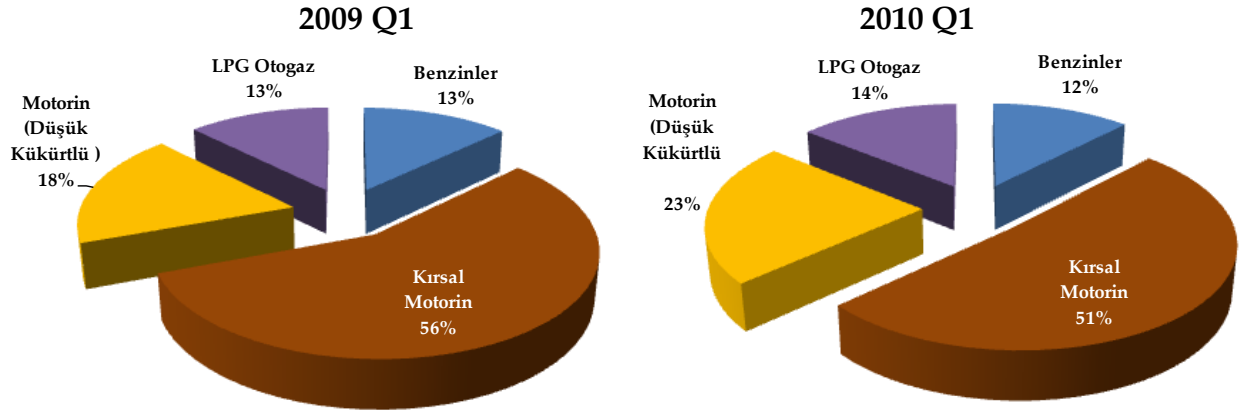
2010 yılı Ocak Mart döneminde **toplam otomotiv yakıtları** (Benzinler, Motorinler ve LPG Otogaz) tüketimi % 3,4 oranında **azalarak** yaklaşık 3,7 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

Aşağıdaki grafikte otomotiv yakıtlarının son on yıllık döneme ait gelişimi gösterilmiştir. 2009'da otomotiv yakıtları tüketiminde bir gerilemenin başladığı görülmektedir.

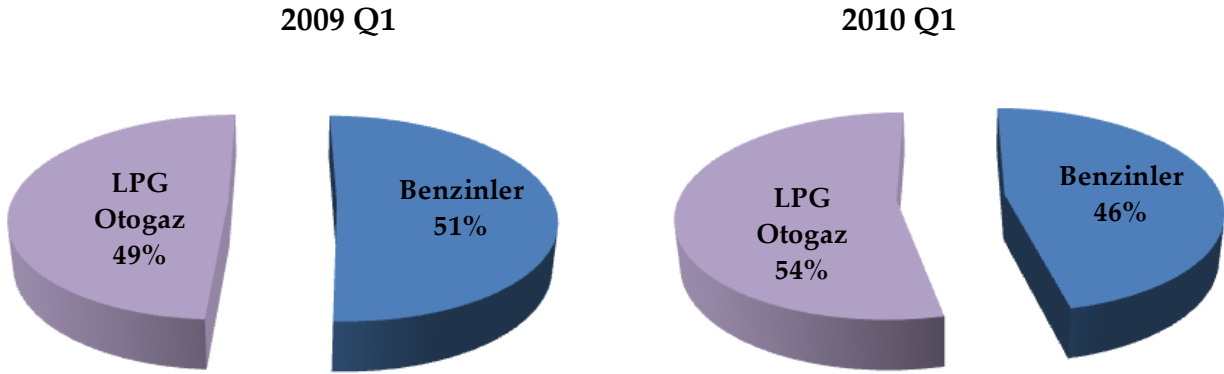
Şekil 6: Otomotiv yakıtları tüketiminin yıllara göre değişimi,

Otomotiv yakıtları içerisinde motorin (düşük kükürtlü) ve otopaz LPG'nin aldığı pay artmaya, benzin türleri ve kırsal motorinin payı azalmaya devam etmektedir.

Şekil 7a: Otomotiv yakıtlarının 2009 ve 2010 ilk üç aylık dönemde tüketim payları.

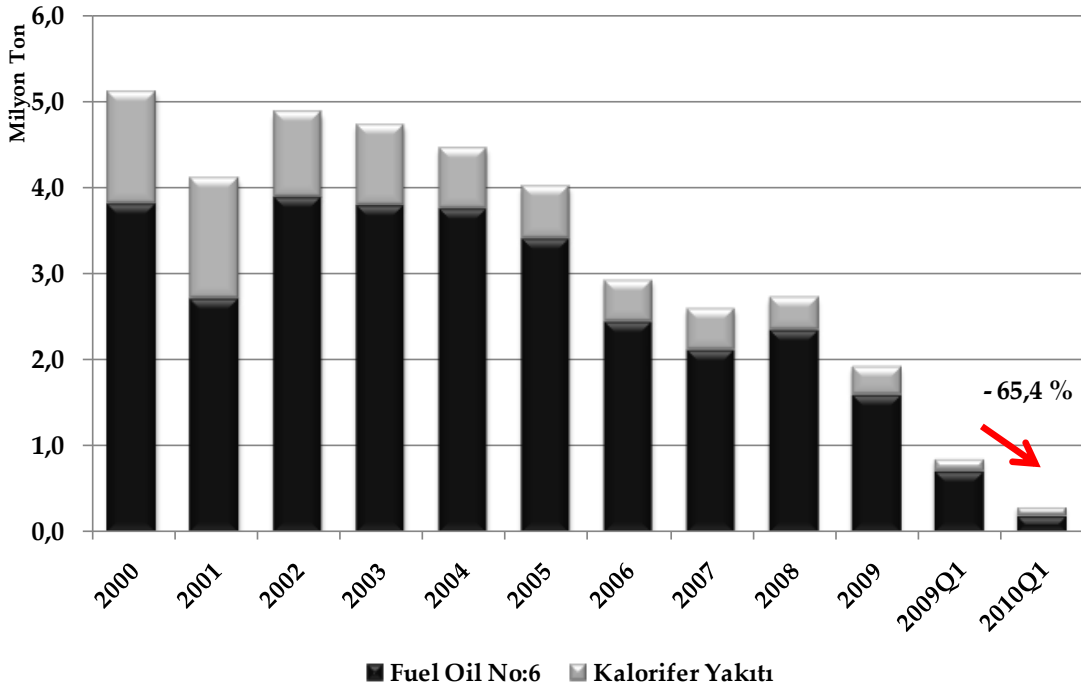
2009 yılında benzin türleri toplamını geçmiş olan otopaz LPG tüketimi 2010 başında da benzinden pay almaya devam etmektedir.

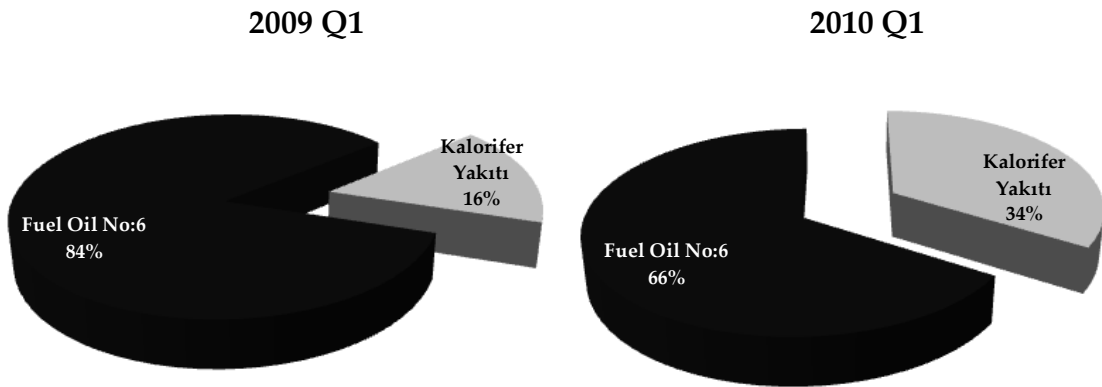
Şekil 7b: 2009 ve 2010 Ocak Mart dönemleri benzin ve otopaz LPG tüketim payları.

d) Siyah Ürünler

Siyah ürün tüketimi 2010 yılı ilk üç ayında, önceki yılın aynı dönemine göre % 65,4 oranında **azalarak** yaklaşık 292 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde **kalorifer yakıtı** tüketimi, % 26,6 **azalarak** yaklaşık 99 bin ton, **Fuel Oil No: 6** tüketimi ise % 72,8 **azalarak** yaklaşık 193 bin ton olmuştur. Böylece siyah ürünlerde doğalgazın yaygın olarak piyasaya girişi yüzünden uzun zamandır süregelen azalma devam etmiş ve siyah ürünlerin pazarındaki daralma son yılların en büyük oranına ulaşmıştır. Yıllara göre siyah ürün tüketimleri değişimi aşağıdaki grafikte gösterilmektedir.

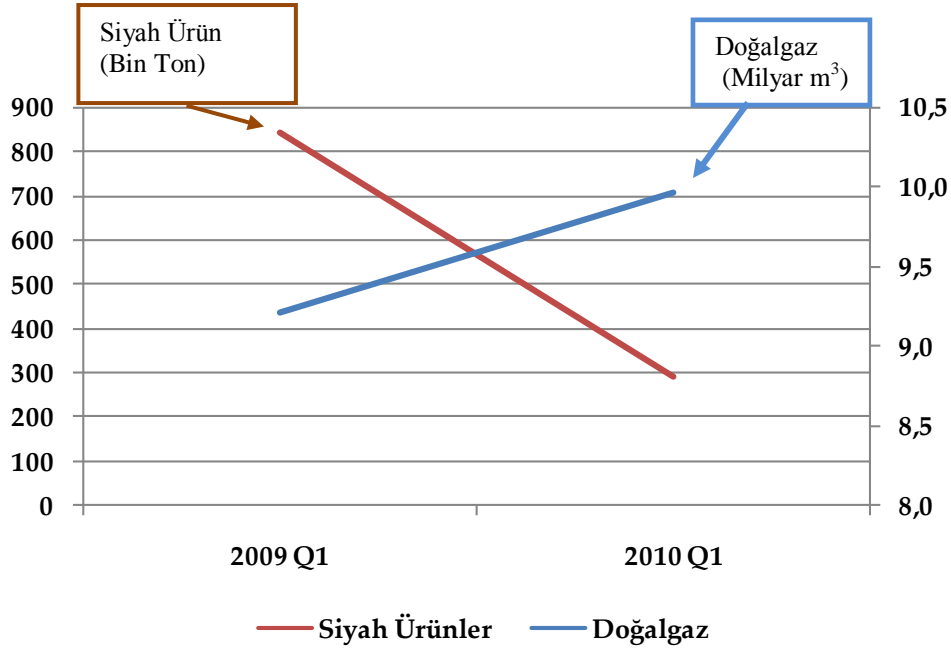
Şekil 8: Siyah ürünler tüketiminin yıllara göre değişimi.

Şekil 9: Siyah ürün türlerinin tüketim payları.

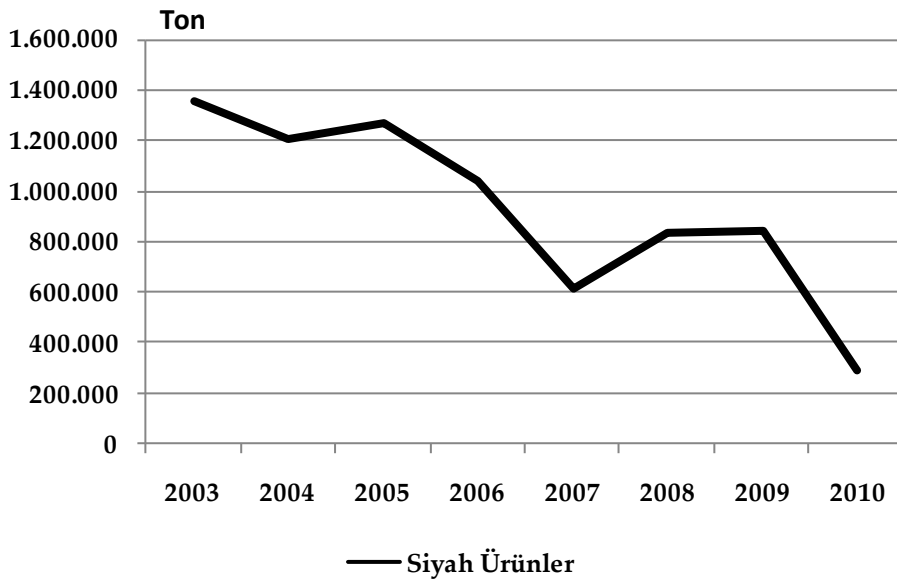
Siyah ürün tüketimindeki bu radikal düşüşün ana sebeplerinden birinin 2009 yılı Ocak Mart döneminde doğalgaz arzındaki sorunlardan kaynaklı olarak bazı elektrik çevrim santrallerinde doğalgazın yerine kullanılması nedeniyle siyah ürün tüketimindeki ani artış

olduğu düşünülmektedir. Fuel oil ve kalorifer yakıtı tüketimindeki daralma önemli ölçüde ülke ekonomisi ve doğalgaz tüketiminin yaygınlaşması ile ilişkilidir. Bu açıdan fuel oil/kalyak tüketimi ile doğalgaz tüketimi arasındaki ilişkiyi inceleyen aşağıdaki grafik dikkat çekici olup bu durumu açıklamaktadır.

Şekil 10a: Siyah ürün türleri ve doğalgaz tüketiminin dönemsel değişimi.

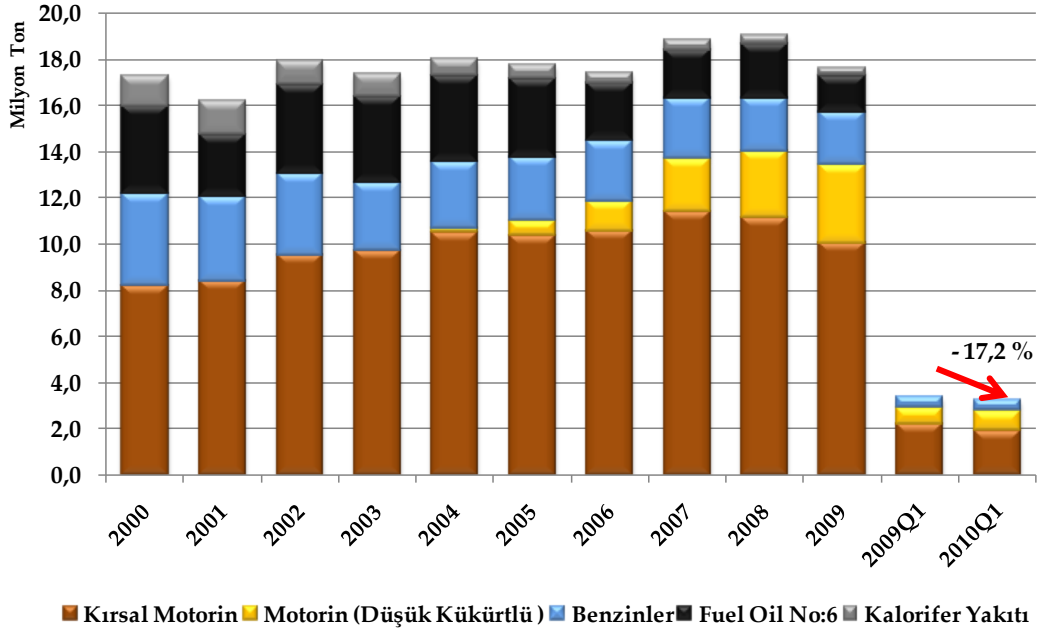
Yıllara göre Ocak Mart dönemleri siyah ürün türleri tüketimleri karşılaştırıldığında 2003 yılından bu yana azalma eğiliminin devam ettiği ancak doğalgaz arzına bağlı olarak anlık değişimlerin olduğu görülmektedir.

Şekil 10b: Ocak Mart dönemleri siyah ürün türleri tüketimleri değişimi (Ton).

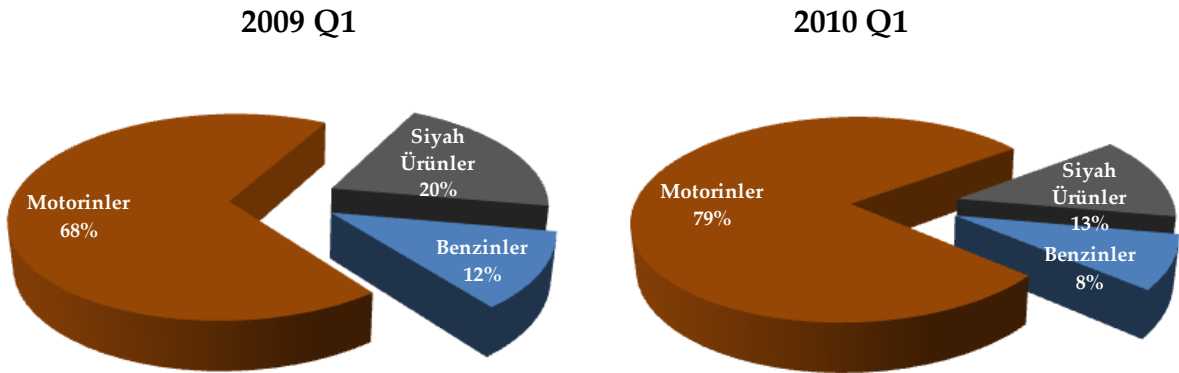
e) Akaryakıtlar

Toplam akaryakıt (Benzinler, Motorinler, Gazyağı, Kalorifer Yakıtı ve Fuel Oil) tüketimi 2010 yılı ilk çeyreğinde % 17,2 oranında **azalarak** yaklaşık **3,5 milyon ton** olmuştur. Aşağıdaki grafikten görüldüğü üzere Türkiye'nin toplam akaryakıt tüketimi önemli bir değişim göstermemektedir.. 2007 ve 2008 yıllarında net olarak artan akaryakıt tüketimi 2009'da ve 2010 Ocak Mart döneminde azalmıştır.

Şekil 11: Toplam akaryakıt tüketiminin değişimi.

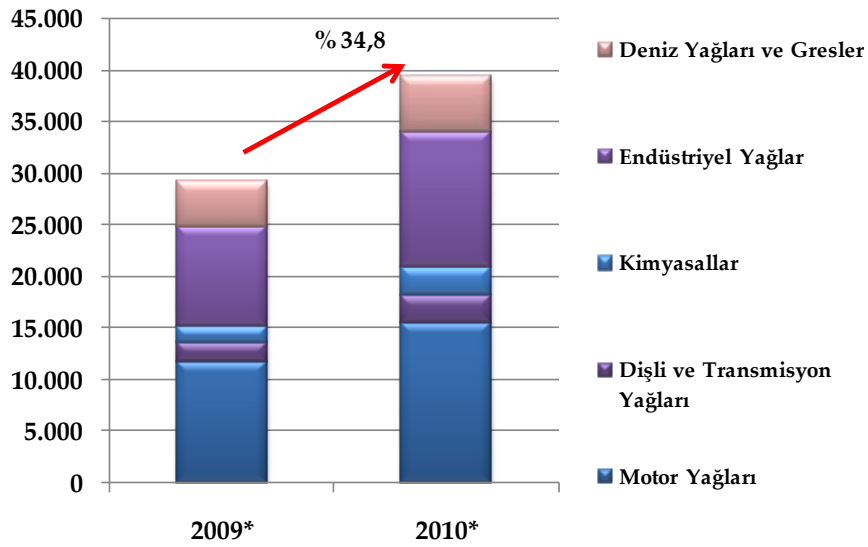
Bir sonraki grafik motorinlerin toplam akaryakıtların içerisinde % 79'u gibi önemli bir paya ulaştığını göstermektedir.

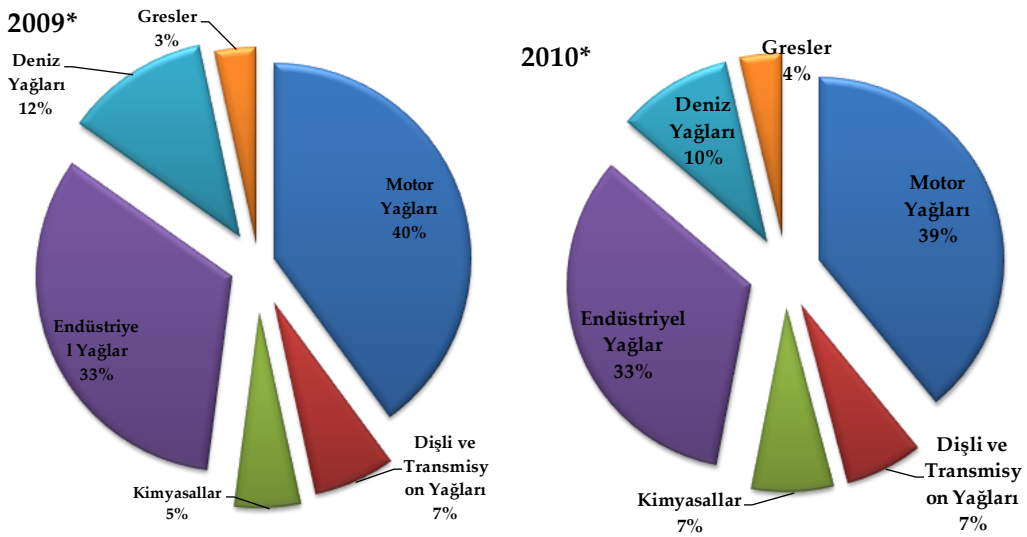
Şekil 12: Akaryakıt türlerinin toplam akaryakıt tüketimi içindeki payları.

f) Yağlama Yağları

ALPET, BP, CASTROL, LUKOIL, OPET, POAŞ, SHELL, TOTAL ve MOIL firmalarının gönüllü katılımı ile sağlanan ve toplam pazarın yaklaşık % 65'lik bölümünü temsil ettiği tahmin edilen bilgilere göre 2010 yılı Ocak ve Şubat dönemi toplam yağlama ürünleri tüketimi geçen yılın aynı dönemine göre % 35 oranında **artmıştır**. Bu bölümde Türkiye'nin madeni yağ pazarına ilişkin değerlendirmeler, PETDER koordinasyonunda derlenen ve sektörün %65'ini temsil eden kuruluşların düzenli sağladığı veriler dikkate alınarak yapılmıştır. Bu veriler kullanılarak 2010 ilk iki ayında Türkiye'nin toplam madeni yağ tüketimi 62.000 ton olarak hesaplanmıştır. Toplam yağlama yağları pazarının karşılaştırmalı grafiği aşağıdadır;

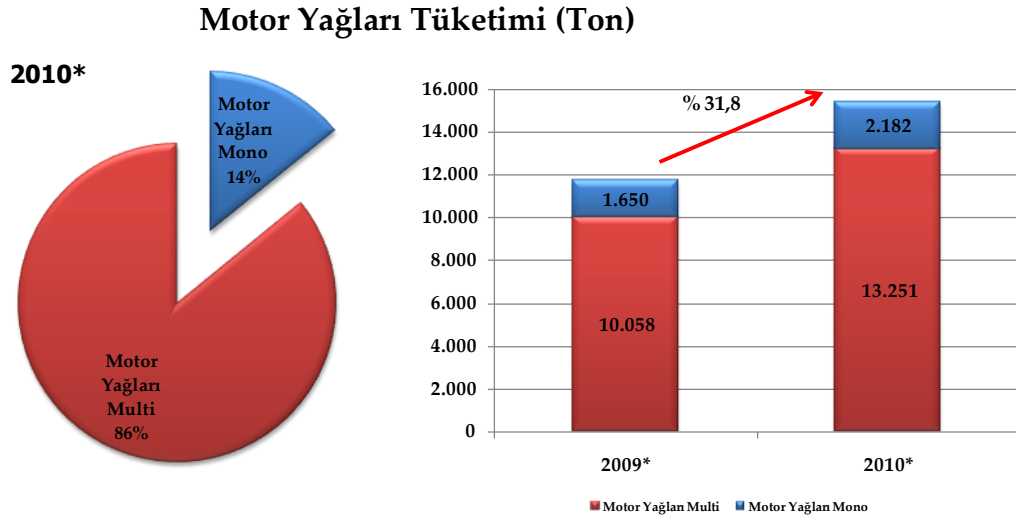
Şekil 13: 2009 ve 2010 Ocak Şubat dönemi yağlama yağları tüketimi (Ton).
Toplam tüketimin yaklaşık %65'ine karşılık gelen tüketim üzerinden hesaplanmıştır.

Şekil 14: 2009 ve 2010 Ocak Şubat dönemi yağlama yağları ürün grubu payları (%).
*Toplam tüketimin yaklaşık %65'ine karşılık gelen tüketim üzerinden hesaplanmıştır.

• **Motor Yağları**

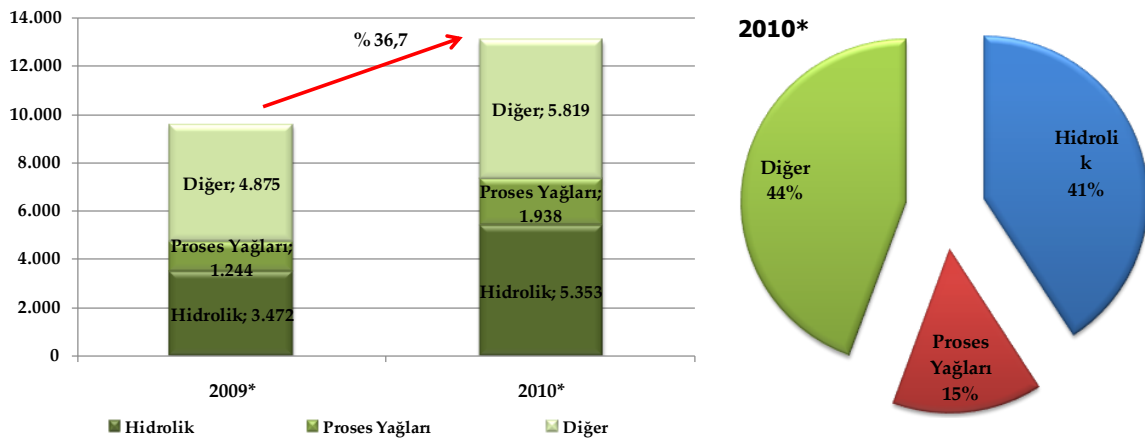
2010 yılı ilk iki ayında motor yağları (monograde ve multigrade) tüketimi geçen yıla göre % 32 oranında **artmıştır**. Veri sağlayan 8 şirketin toplam motor yağı satışı **15.400 ton** olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde motor yağları toplam yağlama ürünleri içerisinde yaklaşık % 41'lik payı oluşturmuştur. Motor yağları tüketimine ilişkin karşılaştırmalı grafikler aşağıda verilmektedir;

Şekil 15: 2009 ve 2010 yıllarında motor yağları tüketim miktarları (ton) ve payları (%).
(*Toplam tüketimin yaklaşık %65'ine karşılık gelen tüketim üzerinden hesaplanmıştır.)

• **Endüstriyel Yağlar**

Toplam endüstriyel yağların (hidrolik, proses, diğer) veri tabanına katılan şirketlerin satışları bazında tüketim 2010 yılı Ocak Şubat döneminde % 37 oranında **artarak** yaklaşık **13 bin ton** olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde endüstriyel yağlar, toplam yağlama ürünleri içerisinde yaklaşık % 28'lik pay teşkil etmiştir. Endüstriyel yağlar tüketiminin karşılaştırmalı grafikleri aşağıda verilmektedir;

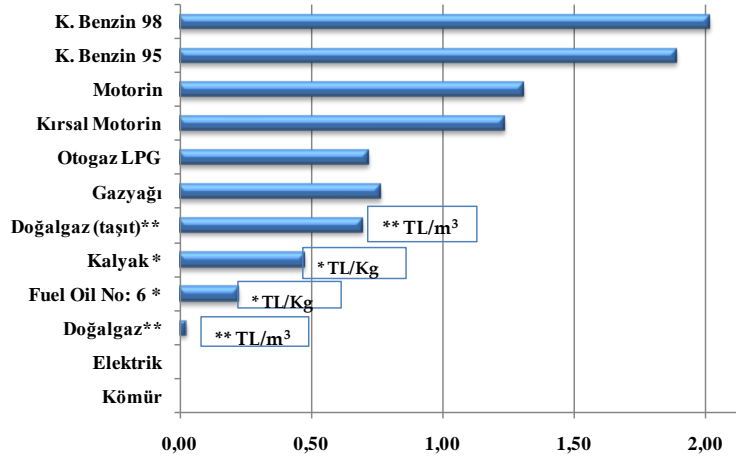
Şekil 16: 2009 ve 2010 yıllarında endüstriyel yağlar tüketim miktarları (ton) ve payları (%).
(*Toplam tüketimin yaklaşık %65'ine karşılık gelen tüketim üzerinden hesaplanmıştır.)

III- DOLAYLI VERGİLER VE SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER :

a) Enerji Ürünlerinde ÖTV Tutarları

Akaryakıt ve LPG sektörü dolaylı vergiler açısından önemli büyüklükte vergilerin sağlandığı sektörlerin başında gelmektedir. Nisan 2010 itibarı ile bazı yakıt türlerindeki ÖTV tutarları aşağıda verilmiştir.

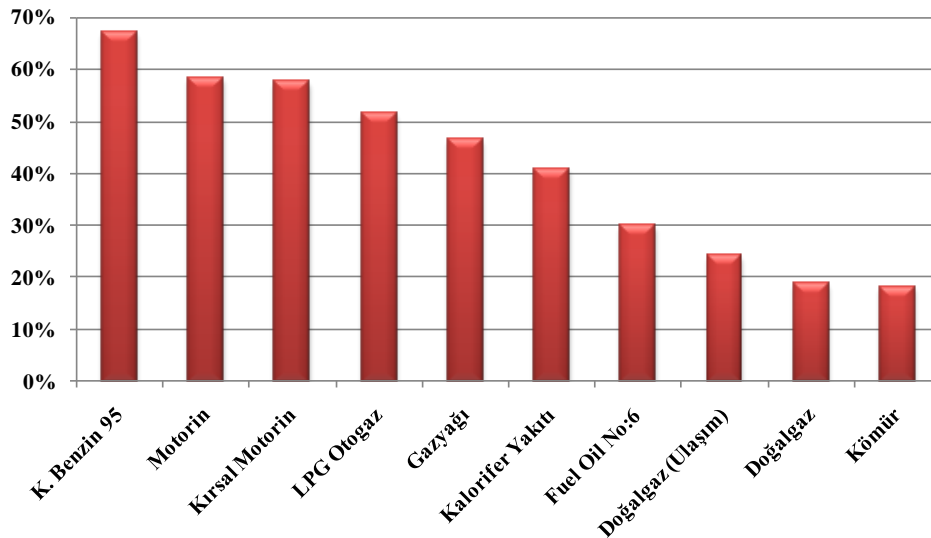
	ÖTV
K. Benzin 95	1,8915 TL/Lt
Kırsal Motorin	1,2345 TL/Lt
Motorin (D. K.)	1,3045 TL/Lt
Gazyağı	0,7605 TL/Lt
Fuel Oil No: 6,	0,224 TL/Kg
Kalyak	0,476 TL/Kg
Otogaz LPG	0,7157 TL/Lt
Doğalgaz (taşıtlar)	0,6964 TL/m ³

Şekil 17 : Nisan 2010 itibarı ile bazı önemli enerji ürünlerindeki ÖTV tutarları.

Yukarıdaki şekilde görüleceği üzere son ÖTV düzenlemesi ile benzin enerji ürünleri içinde en fazla ÖTV uygulanan ürün özelliğini devam ettirmiş, hatta benzin ve diğer enerji ürünleri arasındaki vergi farkı daha da açılmıştır.

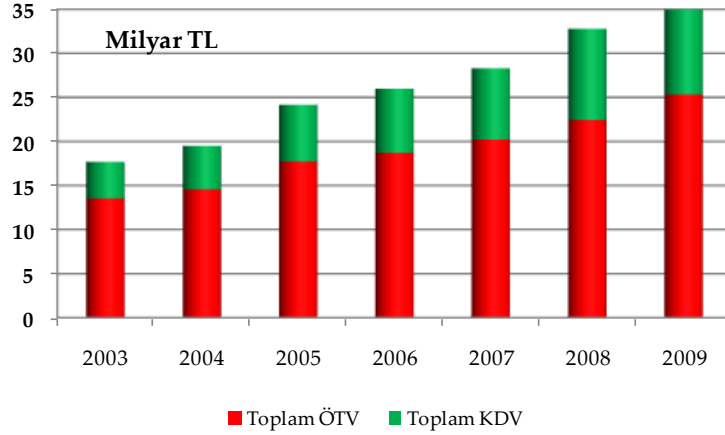
Bilindiği üzere, dolaylı vergiler akaryakıt sektöründe tüketiciye yansıyan fiyatın en önemli bölümünü oluşturmaktadır. Çeşitli enerji ürünlerindeki dolaylı vergilerin (ÖTV + KDV) yaklaşık olarak tüketiciye yansıyan fiyatlar içindeki payı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Şekil 18: Çeşitli enerji ürünlerinin tüketici fiyatları içindeki dolaylı vergilerin payı (%).

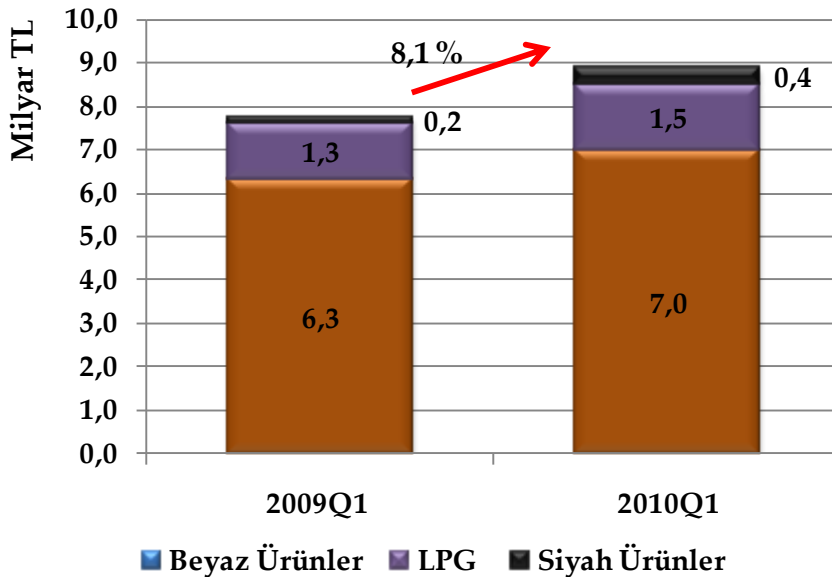
b) Petrol Sektöründen Sağlanan Dolaylı Vergiler:

Aşağıdaki grafikte akaryakıt ve LPG'den sağlanan dolaylı vergi gelirlerinin son yedi yıl içindeki gelişimi gösterilmektedir. Görüldüğü üzere akaryakıt ve LPG sektörlerinden sağlanan dolaylı vergiler her yıl sistematik bir şekilde artmakta ve 2009 yılı itibariyle 35 milyar TL/Yıl düzeyine ulaşmış bulunmaktadır. Yine grafikten görüleceği üzere 2004-2009 yıllarını kapsayan son beş yıl içinde Sektör, 150 Milyar TL civarında bir vergi geliri sağlamış bulunmaktadır.

Şekil 19: Akaryakıt ve LPG'den sağlanan toplam dolaylı vergilerin yıllara göre değişimi.

Yapılan hesaplamalara göre 2010 yılı ilk üç ayında akaryakıt tüketiminden sağlanan dolaylı vergiler (KDV ve ÖTV) geçen yılın ilk üç ayına göre **% 7 artarak 7,2 milyar TL**, toplam LPG tüketiminden elde edilen dolaylı vergiler ise **% 15 artarak 1,5 milyar TL**'yi olmuştur. Böylece akaryakıt ve LPG sektörlerinden sağlanan dolaylı vergi gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre **% 8,1 artarak 8,7 milyar TL** olduğu hesaplanmaktadır. Akaryakıt ve LPG sektörlerinden sağlanan dolaylı vergi gelirlerinin ürün cinslerine göre hesaplanan dağılımı aşağıdaki grafikte görülmektedir.

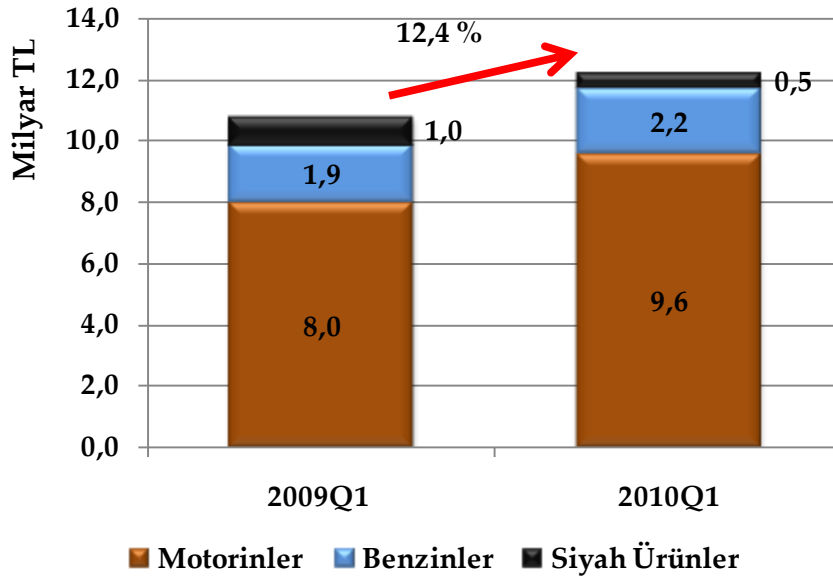

Şekil 20: Akaryakıt ve LPG sektörlerinden sağlanan Dolaylı Vergi gelirleri

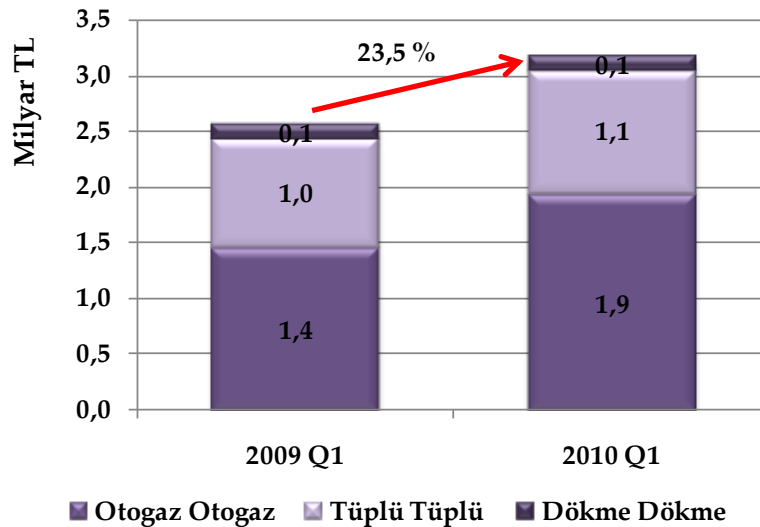
c) Sektörel Büyüklükler

Özellikle kırsal motorin ve siyah ürünlerdeki önemli tüketim azalmasına rağmen ürün rafineri çıkış fiyatlarındaki ve dolaylı vergi değerlerindeki artışlar nedeniyle akaryakıtların toplam işlem hacminde artış görülmüştür.

Sonraki iki grafikte akaryakıt ve LPG için hesaplanan sektör büyüklükleri görülmektedir. Akaryakıt sektöründeki **işlem büyüklüğü** 2010 yılı Ocak Mart döneminde yaklaşık % **12 artmış** ve **12,2 Milyar TL** olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde LPG sektöründe ise otogazdaki önemli büyümenin etkisi ile sektör büyüklüğü % **23 artarak** **3,2 Milyar TL** olmuştur. Böylece Akaryakıt + LPG olarak hesaplanan toplam büyüklük ise % **14,5 artarak** **15,4 Milyar TL**'ye ulaşmıştır.

Şekil 21: Akaryakıt türlerindeki işlem hacimleri (Milyar TL).

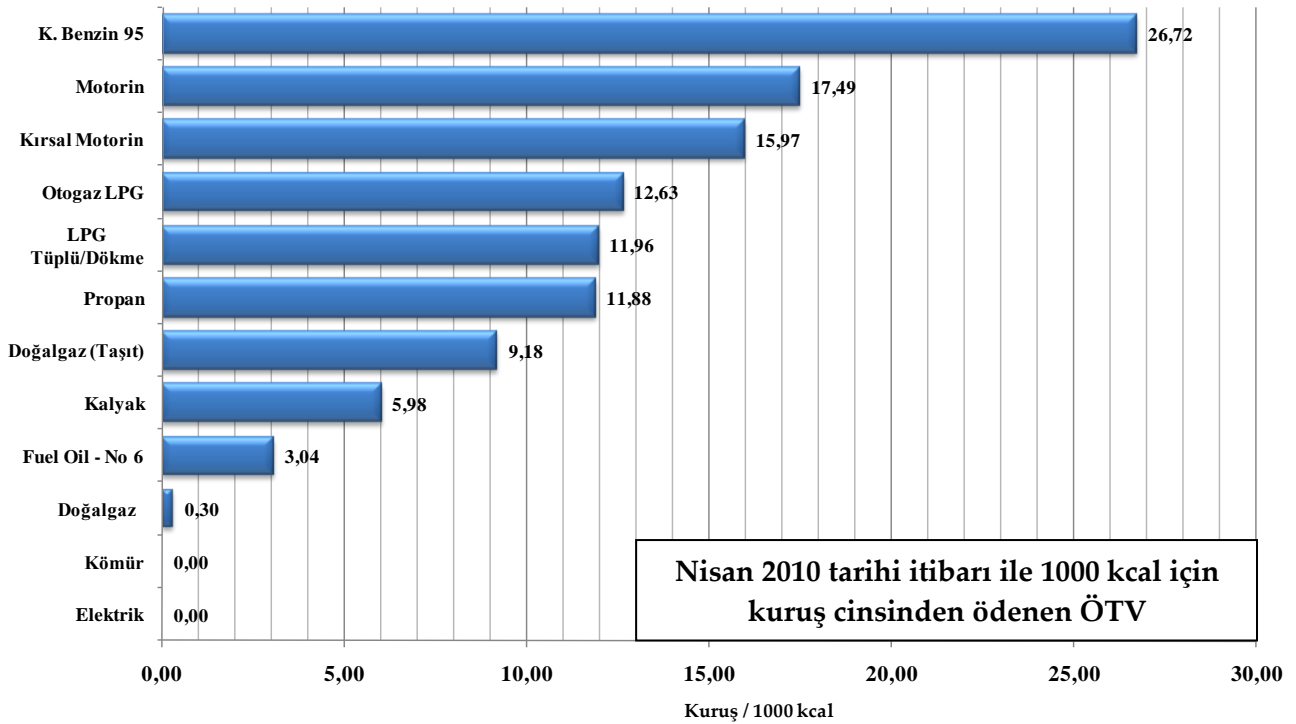

Şekil 22: LPG türlerindeki işlem hacimleri (Milyar TL).

d) Enerji Ürünlerindeki Kalorifik Değer ve Kalorifik Değer Üzerinden Vergiler:

Enerji türlerinin sağladığı kalorifik değer, enerji verimliliği açısından çok önemli bir göstergedir. Farklı enerji türlerinin karşılaştırılmasında 1000 kcal ısıl değerine karşılık gelen maliyetlerin / vergi miktarının kullanılması yaygın bir yöntemdir. Aşağıdaki grafikte Türkiye'de her bir enerji ürününün 1000 kcal'lık ısıl değeri için uygulanmakta olan ÖTV tutarları görülmektedir.

Enerji Ürünlerinde Net "1000 kcal" Başına Uygulanan ÖTV (Kuruş)

Şekil 23: 1000 kcal karşılığı ısı elde edilmesi için kullanılan farklı yakıtların ÖTV miktarları.

* Elektrik fiyatında ÖTV bulunmamakta, buna karşın; enerji fonu, TRT fonu ve Belediye Tüketim Vergisi bulunmaktadır.

Yukarıdaki grafikten görüleceği üzere aynı kalorifik değer için benzine yaklaşık :

- Motorinin birbuçuk katı
- LPG 'nin iki buçuk katı
- Doğalgazın ise 90 katı ÖTV uygulanmaktadır.

IV. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER:

a) Akaryakıt Piyasasında Vergi Kaybı Sonucunu Doğuran Faaliyetler :

2009 yılında bazı akaryakıtlardaki ÖTV'nin iki kez artırılması sonrasında akaryakıt harici ürünler ile akaryakıtların ÖTV tutarları arasındaki farkın daha da açılmasıyla kayıt dışı veya vergi kaybı sonucu doğuran piyasa faaliyetleri önemli oranda artmıştır.

2008 yılında akaryakıt ve akaryakıt harici ürünlerin ÖTV'lerinin dengelenmesi ile önemli ölçüde çözümlenmiş olan 10 numara yağ sorunu, takip eden dönemde bu dengenin bozulması (akaryakıt dışı ürün ve müstahzarların ÖTV'sinin düşürülmesi ve düşük ÖTV üzerinden tecil terkin uygulaması) sonucunda 2009 yılının ikinci yarısı itibariyle tekrar ortaya çıkmış ve ciddi seviyelere ulaşmıştır. Kırsal motorin tüketiminin % 10'dan fazla azalması 2010 yılı Ocak Mart döneminde de 10 numara yağ adı altında motorin pazarına yapılan satışların arttığı ve daha da yaygınlaştığının açık bir göstergesidir. Konu 2010 yılı başında sıklıkla basına da yansımıştır.

10 numara yağ adı altında; düşük viskoziteli (yüksek akışkanlık değeri olan) baz yağlar, inceltirilmiş baz yağlar (white sprit vb. solventler kullanılarak), atık yağlar vb. ile karıştırılmış çeşitli maddeler, kaçak akaryakıt ve diğer karışımlar, kamyon / otobüs garajlarında, oto sanayi sitelerinde, yol boylarındaki dükkan ve açık alanlarda faturalı, marka ve üretici bilgileri mevcut şekilde aleni olarak piyasaya sürülmektedir.

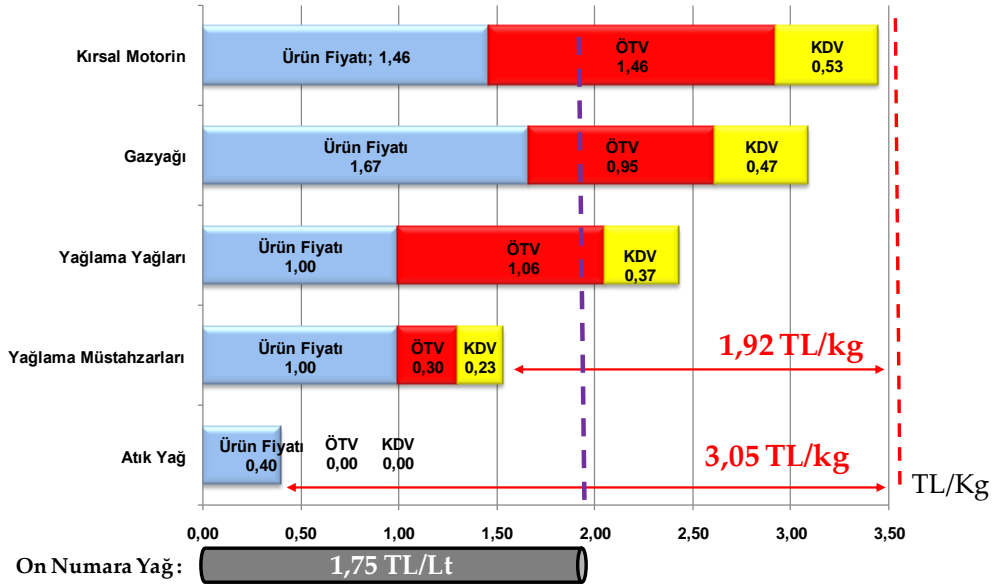
Türkiye'nin hemen her yerine yayılmış olan bu tür faaliyetler kamyon/otobüs hareketliliğinin fazla olduğu sanayi sitelerinde, kamyon /TIR garajlarında ve yol boylarında yoğunlaşmaktadır. Bu faaliyetlerle ilgili hazırlanan raporlar ve yapılan çalışmalar ilgili Kamu Kurumları ile paylaşılmıştır.

Resim 1: 10 numara yağ ilkel, çevre ve insan sağlığına zarar verecek şekilde yaygın ve aleni bir şekilde motorin piyasasına sürülmektedir.

10 numara yağlar genellikle 16-18 litrelik tenekelerde veya dökme olarak satılmaktadır. Bu tür ürünlerin tenke fiyatı 25 - 35 TL dolayındadır ve kırsal motorin ile litredeki fiyat farkı 1 TL civarındadır. Kesme yağı, inceltme yağı vb gibi isimler ile faturalanabilen bu ürünlerin satış miktarları değişkenlik göstermekte ancak bazı satış noktalarında günlük satışın 10.000 tenekeyi aştığı bilinmektedir.

Bu gibi vergi kaybı sonucunu doğuran uygulamalarda akaryakıtlar ile onların yerine kullanılabilen maddelerin ÖTV tutarları arasındaki fark, suistimallerin kaynağı olmaktadır. Örneğin kırsal motorinin ÖTV'si olan **1,46 TL/Kg** ile yağlama müstahzarları veya akaryakıt harici ürün sınıfında işlem gören bazı maddelerin ÖTV tutarı olan **0,30 TL/Kg** arasındaki fark 10 numara yağ ve benzeri isimler altında motorin piyasasına satılmasına yol açmaktadır. Bu fark ürünlerin yoğunlukları ve KDV etkileri de dikkate alındığında kilogram başına 1,92 TL seviyelerine ulaşmaktadır. Bazı akaryakıtlar ve akaryakıt harici (ikame olarak kullanılabilen) ürünlerin vergili ve vergisiz fiyatları aşağıdaki grafikte görülmektedir.

* Yağlama Yağların da (ve yağlama müstahzarlarında) kullanılan ürün fiyatı ortalama baz yağ girdisi olup katkı maddelerinin maliyetini içermemektedir.

Şekil 24: Bazı akaryakıt ve akaryakıt harici ürünlerin vergili/vergisiz perakende fiyatları (TL/Kg)

Farklı G.T.İ.P. lerden (düşük ÖTV'li akaryakıt harici ürünler) ithal edilen madeni yağ, baz yağ türleri ve atık yağlar üzerinden yapılan faaliyetler sonucunda yılda en az yedi yüz bintonluk bir miktarın motorin piyasasına girdiğini göstermektedir. Bu miktar üzerine yağlar ile karıştırılan solventler ve bu isim altında yapılan kaçak motorin vb. türü satışlar da dikkate alındığında bu isim altında yürütülen piyasa faaliyetlerinin yıllık 1 milyon ton düzeyine ulaştığını ifade etmek oldukça gerçekçi bir yaklaşım olacaktır. Bu şekilde 10 Numara yağ adı altında yapılan faaliyetler nedeni ile oluşan **ÖTV kaybının** yılda **1.2 Milyar TL**'ye yaklaştığı hesaplanmaktadır.

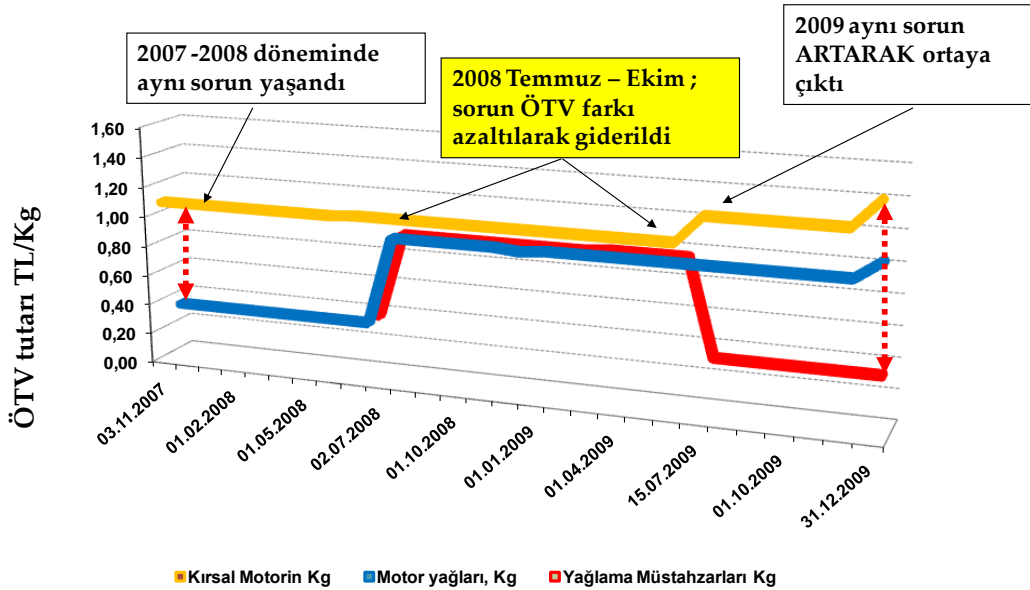
Aşağıdaki tablo madeni yağ ve baz yağ ithalat rakamlarını göstermektedir. Bu tablodan da açıkça görüleceği üzere sadece 2009 yılında ekonomik krize rağmen toplam bazyağ tüketiminin arttığı görülmektedir.

BAZ YAĞ TÜKETİMİ (TON/YIL)	2005	2006	2007	2008	2009
Verilen İthalat izni	319.694	480.587	685.899	839.073	0
Gerçekleşen İthalat	213.514	307.402	421.917	434.263	594.322
Rafineri baz Yağ üretimi	339.149	305.811	307.716	252.235	244.353
Toplam baz Yağ Tüketimi	552.663	613.213	729.663	686.498	838.675

Şekil 25: Yıllık madeni yağ ve baz yağ ithalat miktarları (Ton). Kaynak: EPDK, PETDER.

2009 yılı verileri dikkatli incelendiğinde Türkiye'nin 2009 yılı madeni yağ tüketiminin 420-440 bin ton seviyesinde olduğu, ihracat dahil olmak üzere bu seviyede bir madeni yağ üretimi için gerekli olan baz yağ ihtiyacının ise yıllık 400 bin tonu geçemeyeceği, yani kısaca yurt içi üretim ve ihracat dahil Türkiye talebinin en az 450 bin ton üzerinde bir baz yağ / müstahzar ithalatının gerçekleştiği bu Tablo ile görülmektedir. Yaklaşık 250 bin tonluk atık yağ ve 300 bin tonluk solvent ve diğer girdiler ile motorin piyasasına giren 10 numara yağ toplamının 1 milyon tona ulaştığı hesaplanmaktadır.

Gerek bu Tabloda görülen ve 2009 yılında daralan piyasa talebine rağmen baz yağ ve yağ müstahzarları ithalatındaki ciddi artış, gerekse Kırsal Motorin tüketimindeki 2009 yılında ve 2010 yılının ilk çeyrek döneminde görülen % 13'e varan daralma, 10 numara yağ adı altında yapılan piyasa faaliyetlerindeki ciddi artışın ve neden olduğu çok büyük vergi kaybının açık göstergeleridir.

Şekil 26: Madeni yağ ve akaryakıtlardaki ÖTV tutarları değişimleri.

Yukarıdaki grafik motorin ve akaryakıt ÖTV tutarlarındaki farkın gelişimini göstermektedir. Bu sorunun kesin çözümü madeni yağ, baz yağ ve akaryakıt harici ürünlerdeki ÖTV farklılıklarının giderilmesi ve akaryakıt harici ürünler ile akaryakıt ÖTV tutarlarının birbiri ile eşitlenmesinden geçmektedir. Nitekim 2008 yılında benzer bir şekilde ÖTV eşitlemesi gerçekleşmiş ve bu sorun tamamen çözümlenmiştir ancak 2009 yılında motorin ÖTV'si ile baz yağ ve madeni yağ müstahzarları arasındaki farkın bu ürünleri kullanan boya, tekstil vb gibi endüstrilerdeki hammadde maliyetlerini kontrol altına almak amacı ile indirilmesi sonucunda tekrar ortaya çıkmıştır.

10 numara yağ adı altında içeriği tam olarak bilinmeyen çeşitli maddelerin araçlarda yakıt olarak kullanılması vergi kaybı ve haksız rekabet yaratmasının yanısıra araç motorlarına, çevre ve insan sağlığına telafisi imkansız zararlar vermektedir.

b) Bayilik Anlaşmalarındaki Rekabet Edememe Yükümlülüğünün Beş Yıl İle Sınırlanması Hakkındaki Rekabet Kurulu Kararı

Rekabet Kurumu, 11 Mart 2009 tarihinde, intifa ve kira şerhi ile yapılan sözleşmelerin bayilere süre uzatımı yönünde baskı oluşturduğu ve piyasada kapama etkisi yaptığı gerekçesi ile bu sözleşmelerin sürelerinin rekabet edememe yükümlülüğü açısından beş yıl ile sınırlandırılmasına karar vermiştir. Bu karar geçen yıl olduğu gibi 2010 yılı başında da sektörün önemli gündem konularından biri olmuştur. 2010 yılı ilk üç ayında bu konudaki önemli gelişme; Rekabet Kurumunun akaryakıt istasyonunun sıfırdan yapılması gerekçesine dayanarak bazı bayilik anlaşmalarına rekabet etmeme yükümlülüğünden dolayı 5 + 5 yıl muafiyet tanınmasıdır.

Sektörde 5 yıl kararından etkilenecek sözleşme sayısının 7.000'den fazla olması nedeniyle bu konunun sektör üzerinde doğrudan ve dolaylı büyük etkilerinin yıl boyunca ve takip eden yıllarda yaşanacağı düşünülmektedir. Sektör açısından bu önemli Karar öncesinde yapılmış olan yatırımlar ve sözleşmelerin bu karara uyumlaştırılması sürecinde ortaya çıkan sorunlar ve kayıpların telafisi sektörü oldukça zorlamaktadır.

c) Akaryakıt Piyasasında Ulusal Marker Uygulaması :

Ulusal markerla ilgili olarak geçen yıllarda yaşanan sorunlar 2010 yılı Ocak Mart döneminde özellikle saha denetimlerinde devam etmiştir. Petrol Piyasası Kanunundaki kaçak petrol tanımının; *"Kurumca belirlenen seviyede ulusal marker içermeyen akaryakıt"* olarak yapılmış olması uygulamada önemli sorunlara neden olmaktadır. Bu tanım uyarınca yasal olan bir akaryakıt teknik ve/veya ölçüm hatalarına dayalı nedenlerle kaçak akaryakıt tanımlaması içine girebilmektedir. Yapılacak düzenleme ile Petrol Piyasası Kanunundaki kaçak petrol tanımının tek başına ulusal marker seviyesine dayalı olmaktan çıkarılması konusu dağıtıcı ve bayiler açısından hayati önem arz etmektedir. Diğer yandan 01.01.2007'de ulusal marker uygulamasının başladığı tarihten bugüne kadar geçen süre ele alındığında bu şekli ile ulusal

marker, yasadışı ve vergi kaybına neden olabilecek faaliyetleri önlemekten çok uzaktır. Mevcut mevzuat, düzenleme ve denetleme uygulamalarının tamamı EPDK'dan lisans almış kişi ve Kurumlara odaklanmaktadır. **Ancak önceki bölümlerde detaylı olarak irdelenen 10 numara yağ faaliyetleri ve benzeri konular tamamen lisans alanı dışında gerçekleşmektedir.** Kamu Kurumları ve Kolluk Kuvvetlerimiz lisanslı istasyonları, depoları yoğun bir şekilde denetlerken lisans alanı dışındaki kanunsuz ve kuralsız dünyada faaliyetler hızla artmaktadır. Teknik aksaklıklar nedeniyle istasyonlar, tankerler mühürlenebilmekte, gemiler aylarca bekletilebilmekte bunların sonucunda ticari itibar kayıpları ve büyük maliyetler doğmaktadır. Bu nedenle Kanun'daki "Kaçak Petrol" tanımının yeniden yapılması ve marker seviye eksikliğinin kaçak tespitinde tek şart olmaktan çıkarılarak sonraki araştırmalar için bir ön tespit olarak konumlandırılması sektör tarafından talep edilmektedir.

d) Petrol ve LPG Piyasasının Lisanslı Faaliyetlerindeki Gelişmeler :

2010 yılı Mart ayı sonu itibarı ile petrol piyasasında; 4 rafineri, 52 dağıtıcı, 81 depolama tesisi, 12.720 akaryakıt istasyonu EPDK'dan lisanslı olarak faaliyet göstermektedir. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) piyasasında ise 64 dağıtıcı, 83 depolama tesisi, 8.298 otogaz istasyonu, 10 LPG tüpü imalatçısı EPDK'dan lisanslı olarak faaliyet göstermektedir. Lisanslı otogaz bayiliklerinin yaklaşık % 90'ı akaryakıt istasyonlarında yer almaktadır.

e) Uluslararası Petrol Piyasaları

Uluslararası piyasalarda ham petrol fiyatları 2009 yılı başında dip yaptıktan sonra tedrici bir artış trendi içerisine girmiştir. 2010 yılı başında brent tipi ham petrol varil fiyatı 70 – 80 ABD Doları arasında değişmiş ve ortalaması 76,4 ABD Doları olmuştur. Son dönemdeki ham petrol varil fiyatının değişimleri aşağıdaki grafikte görülmektedir.

**Günlük Ortalama Brent Ham Petrolü
(USD/Varil)**

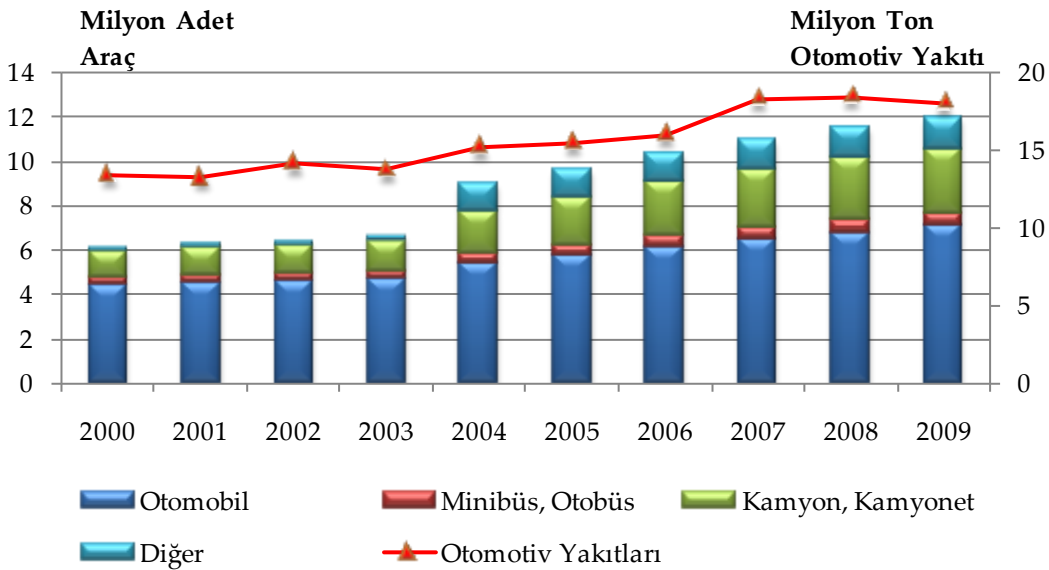

Şekil 27: Günlük ortalama Brent tipi ham petrol fiyatı değişimi (USD/Varil).

f) Motorlu Taşıtların Sayıları

TÜİK verilerine göre 2010 Ocak ayında 82.503 adet taşıtların trafiğe kaydı yapılmış, 9.459 adet taşıtların ise trafikten kaydı silinmiştir. Böylece trafikteki toplam artan araç sayısı 73.044 olmuştur. Ocak ayı sonu itibarıyla **trafiğe kayıtlı toplam 14.389.744 adet taşıtların** % 49,6'sını otomobil (7,1 Milyon), % 16'sını motosiklet (2,3 Milyon), % 15,5'ini kamyonet (2,2 Milyon), % 9,5'ini traktör (1,4 Milyon), % 5,1'ini kamyon (727.000), % 2,7'sini minibüs (585.000), % 1,4'ünü otobüs (201.000), % 0,2'sini ise özel amaçlı taşıtlar (34.000) oluşturmaktadır.

Türkiye'de trafikteki toplam araç sayısının ve otomotiv yakıtları tüketiminin yıllara göre değişimi aşağıdaki grafikte görülmektedir. 2004, 2009 yılları arasında trafikteki araç sayısı düzenli olarak artış göstermesine rağmen son üç yıldır otomotiv yakıtları tüketimi sabit kalmış hatta azalmıştır. Bu eğilim farkının 10 numara yağ başta olmak üzere yasa dışı faaliyetlerden ve ekonomik durgunluktan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Şekil 28: Trafikteki araç sayısı* ve otomotiv yakıtları tüketimi değişimi.

* Motosiklet dahil edilmemiştir.

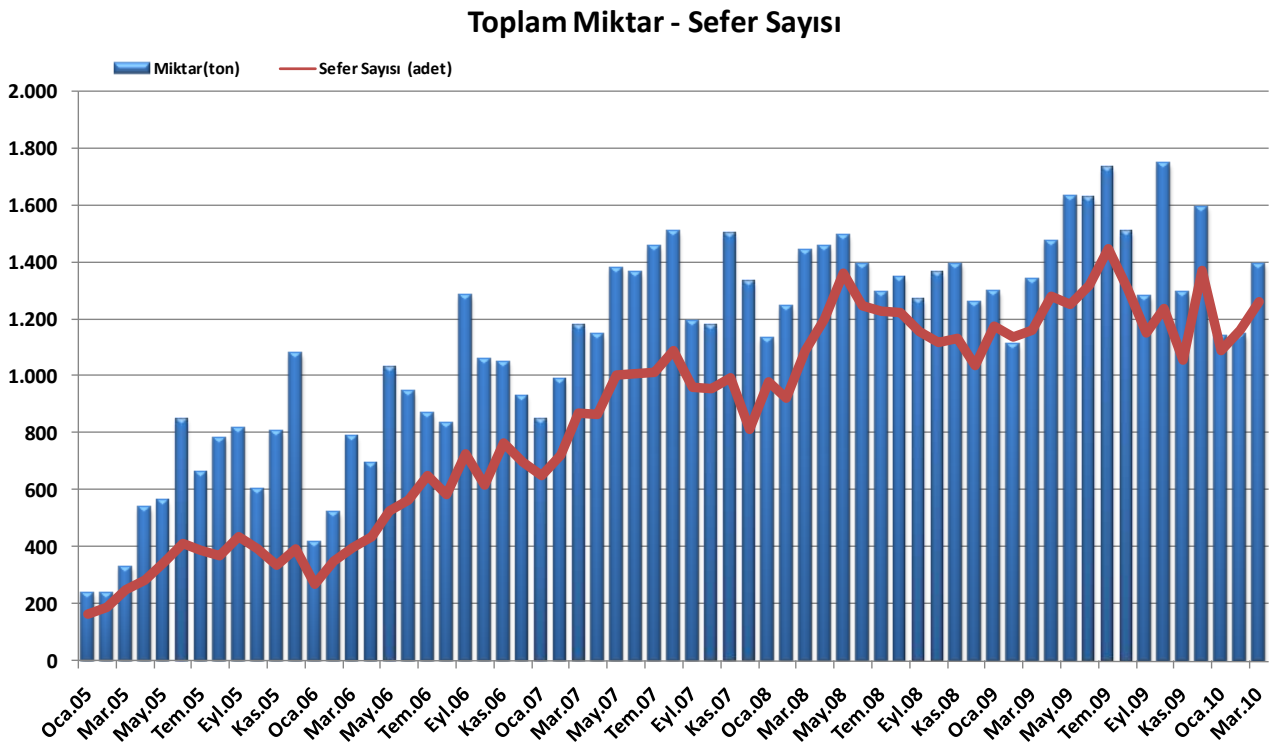
V. PETDER ÇALIŞMALARI ve ÖNEMLİ SEKTÖREL GELİŞMELER:

a) Petline Petrol Ürünleri A.Ş. Petrol Sanayi Derneği üyesi oldu :

Enerji sektörünün önemli kuruluşu Petline Petrol Ürünleri A.Ş., 2010 yılı Nisan ayında PETDER'e üye olmuştur. Petline'in PETDER'e katılması ile birlikte akaryakıt, madeni yağ ve LPG piyasalarında faaliyet gösteren üyeleri ile Petrol Sanayi Derneğinin temsil ettiği yapı daha da genişlemiştir. Üye sayısı 15'e yükselen Petrol Sanayi Derneği Madeni Yağ, LPG ve akaryakıtlarda sektörün en önemli bölümünü temsil etmektedir.

b) PETDER Atık Motor Yağı Toplama Faaliyetleri:

T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı'nın, atık motor yağlarının toplanması ve bertaraf edilmesi konusunda yetkilendirdiği tek kuruluş olarak **PETDER, 2010 yılının ilk üç ayında 224.592 kilometre kat ederek 2 bin 335 farklı işletmeden 3 bin 509 seferde 3 bin 678 ton atık motor yağı topladı.** Atık motor yağları, içerdiği yüksek enerji değeri nedeniyle, (birçok AB ülkesinde yapıldığı üzere) Bakanlıkça lisanslandırılmış özel tesislerde enerji kaynağı olarak kullanılmaktadır. Tamamen kamu yararına yapılan, atık motor yağı bulunan tüm işletmelere bedelsiz olarak hizmet sağlamayı amaçlayan bu proje için başlangıcından bugüne kadar PETDER, toplam **12,7 milyon TL** kaynak aktarımı sağlamıştır.

Şekil 29: 2005- 2009 yılları arasında atık yağ toplama miktarı (ton) ve sefer sayısının aylık değişimi.

Atık motor yağlarının toplanması projesinde son beş yıldır Petrol Sanayi Derneği olarak edinilen saha bilgileri, atık yağların önemli miktarda akaryakıtlara karıştırıldığına işaret etmektedir. Nitekim 2009 yılı boyunca, tek yetkilendirilmiş kuruluş olarak yapılan tüm çalışmalara rağmen kayıt altına alınabilen atık motor yağı miktarı 18.000 ton civarında kalmıştır. Bu gelişmeler, en az 200.000 ton civarında atık yağın kayıt dışı toplanarak akaryakıtlara karıştırıldığını göstermekte, bu durumun kırsal motorinde yaşanan aşırı tüketim daralması ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu şekilde neden olunan vergi kaybının ise 300 Milyon TL'nin üzerinde olduğu hesaplanmaktadır.

VI. KAYNAKÇA:

- Bu raporda kullanılan akaryakıt verileri toplam pazar payı % 95'in üzerinde olduğu hesaplanan 11 akaryakıt dağıtım firmasının gönüllü katılım esasına göre bağımsız araştırma kuruluşu PWC (Price Waterhouse Coopers) verdikleri beyanlarından derlenmiştir. Bu gönüllü veri oluşturma sistematiğine katılmayan akaryakıt dağıtım şirketlerine ait bilgiler için EPDK'dan temin edilen önceki dönem bilgileri kullanılarak hesaplama yapılmıştır.
- Raporda kullanılan akaryakıt ve madeni yağ sektörüne ait diğer veriler için EPDK, ve PİGM verileri referans alınmıştır. LPG sektörüne ait veriler ise EPDK LPG sektör raporu ile ve Türkiye LPG Derneğinin yayınlamakta olduğu verilerden temin edilmiştir.
- Enflasyon, GSMH, TÜFE, kur değerleri, taşıt sayısı ve toplam araç parkı verileri için Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Merkez Bankası tarafından halka açık olarak yayınlanan değerler dikkate alınmıştır. Ham petrol fiyatları için kaynak olarak Platts değerleri kullanılmıştır.

2000-2010 Mart Dönemi Akaryakıt ve LPG Tüketimleri

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2009Q1	2010Q1	2000-2010 Mart Dönemi Akaryakıt ve LPG Tüketimleri
K. Benzin 95	m3	2.014.354	2.305.525	2.160.712	2.260.772	2.436.466	2.607.834	2.884.939	3.047.316	2.602.498	2.589.832	567.563	530.706	
K. Benzin 97 +	m3	0	0	0	16.959	285.489	262.218	123.878	20.180	310.926	294.493	58.779	51.354	
Katkılı K. Benzin	m3	1.599.493	1.176.463	1.906.795	1.552.788	1.005.699	625.519	366.890	209.624	110.902	57.709	16.341	5.721	
Benzinler Toplamı	m3	3.613.846	3.481.988	4.067.507	3.830.519	3.727.653	3.495.570	3.375.707	3.277.120	3.024.326	2.942.034	642.683	587.781	
Gazyağı	m3	51.353	41.216	37.430	47.977	41.118	34.792	26.077	18.176	13.624	11.171	2.738	5.299	
Kırsal Motorin	m3	9.691.472	9.963.639	11.234.997	11.504.277	12.445.391	12.291.514	12.588.855	12.624.816	13.161.773	11.919.770	2.574.997	2.249.794	
Motorin (Düşük Kükürtlü)	m3	0	0	0	0	248.634	783.791	1.589.643	2.704.326	3.415.699	4.007.423	829.217	996.527	
Motorinler Toplamı	m3	9.691.472	9.963.639	11.234.997	11.504.277	12.694.025	13.075.305	14.178.498	15.329.142	16.577.472	15.927.193	3.404.214	3.246.321	
Beyaz Ürün Toplamı	m3	13.356.671	13.486.844	15.339.934	15.382.773	16.462.796	16.605.667	17.580.282	18.624.438	19.615.422	18.880.398	4.049.635	3.839.401	
K. Benzin 95	ton	1.561.124	1.786.782	1.674.552	1.752.098	1.888.261	2.021.071	2.235.828	2.361.670	2.016.936	2.007.120	439.861	411.297	
K. Benzin 97 +	ton	0	0	0	13.144	221.254	203.219	96.005	15.640	240.968	228.232	45.554	39.799	
Katkılı K. Benzin	ton	1.239.607	911.759	1.477.766	1.203.411	779.416	484.777	284.340	162.459	85.949	44.724	12.664	4.434	
Benzinler Toplamı	ton	2.800.731	2.698.541	3.152.318	2.968.652	2.888.931	2.709.067	2.616.173	2.539.768	2.343.853	2.280.076	498.079	455.530	
Gazyağı	ton	41.082	32.973	29.944	38.382	32.894	27.834	20.862	14.541	10.899	8.937	2.190	4.239	
Motorin	ton	8.189.294	8.419.275	9.493.572	9.721.114	10.516.355	10.386.329	10.637.582	10.667.970	11.121.698	10.072.206	2.175.872	1.901.076	
Düşük Kükürtlü Motorin	ton	0	0	0	0	210.096	662.304	1.343.248	2.285.155	2.886.266	3.386.272	700.688	842.065	
Motorinler Toplamı	ton	8.189.294	8.419.275	9.493.572	9.721.114	10.726.451	11.048.633	11.980.831	12.953.125	14.007.964	13.458.478	2.876.561	2.743.141	
Beyaz Ürün Toplamı	ton	11.031.107	11.150.789	12.675.834	12.728.148	13.648.277	13.785.533	14.617.865	15.507.434	16.362.716	15.747.491	3.376.831	3.202.911	
Kalyak	ton	1.309.576	1.397.577	987.773	951.716	720.482	612.175	482.942	390.777	384.736	320.531	135.283	99.298	
Fuel Oil No: 6	ton	3.813.166	2.714.688	3.888.676	3.784.642	3.746.051	3.399.622	2.461.617	2.163.418	2.373.363	1.596.687	709.766	193.125	
Siyah Ürün Toplamı	ton	5.122.742	4.112.265	4.876.449	4.736.359	4.466.533	4.011.797	2.944.559	2.554.195	2.758.099	1.917.218	845.049	292.423	
Toplam Akaryakıt	ton	16.153.849	15.263.054	17.552.283	17.464.507	18.114.810	17.797.330	17.562.424	18.061.629	19.120.815	17.664.709	4.221.880	3.495.334	
LPG Tüplü	ton	2.133.831	1.810.341	1.724.805	1.801.825	1.665.167	1.557.212	1.491.580	1.302.434	1.177.269	1.109.609	268.767	251.700	
LPG Dökme	ton	1.067.348	794.052	713.354	646.552	454.066	383.148	475.454	216.470	171.528	190.393	40.314	32.883	
LPG Otogaz	ton	1.280.331	1.230.330	1.136.025	1.147.374	1.640.766	1.751.838	1.550.605	2.006.263	2.111.557	2.299.280	481.434	526.207	
LPG (tüplü, dökme, otogaz)*	ton	4.481.510	3.834.723	3.574.184	3.595.751	3.759.999	3.692.198	3.517.639	3.525.167	3.460.354	3.599.282	790.515	810.790	
Toplam Otomotiv (Beyaz Ürün+Otogaz)	ton	12.270.356	12.348.146	13.781.915	13.837.140	15.256.148	15.509.538	16.147.609	17.499.156	18.463.373	18.037.834	3.856.074	3.724.879	

* Tüplü, dökme ve otogaz LPG tüketimleri EPDK'nin raporlarından alınmıştır, 2010 yılı değerleri tahminidir.

Şekil 28: 2000- 2010 Mart dönemi akaryakıt ve LPG tüketimleri .

VII. İLETİŞİM VE ÜYE BİLGİLERİ:

Petrol Sanayi Derneği

Kaptanpaşa Mahallesi, Piyalepaşa Bulvarı, Ortadoğu Plaza, Kat: 5, D: 10, Okmeydanı,

Şişli-İstanbul, Telefon: 0 212 221 04 40, Faks: 0 212 320 30 45,

Atık Yağ Bildirim Hattı: 0 212 220 39 99

info@petder.org.tr petder@petder.org.tr www.petder.org.tr

Altınbaş Petrol ve Ticaret
A.Ş.

Petline Petrol Ürünleri
A.Ş.

Belgin Madeni Yağlar San.
ve Tic. A.Ş.

Petrol Ofisi A.Ş.

BP Petrolleri A.Ş.

Shell & Turcas Petrol
A.Ş.

BP Gaz A.Ş.

Shell Gaz Ticaret ve
Sanayi A.Ş.

DELTA Akaryakıt Tic.A.Ş.

Total Oil Türkiye A.Ş.

ERK Petrol Yatırımları A.Ş.

Turcas Petrol A.Ş.

Mobil Oil Türk A.Ş.

Turkuaz Petrol
Ürünleri A.Ş.

PETDER YÖNETİM KURULU:

Yönetim Kurulu Başkanı

Muammer EKİM

Total Oil Türkiye A.Ş.

Yön. Kur. Başk. Yard.

Murat GUNEM

BP Petrolleri A.Ş.

Yön. Kur. Muhasip Üye

Varol DERELİ

Delta Akaryakıt Tic. A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyesi

S. Sabit DURLANIK

Altınbaş Petrol ve Ticaret A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyesi

Melih TÜRKER

Petrol Ofisi A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyesi

George SPANOUDIS

Shell & Turcas Petrol A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyesi

Ahmet ERDEM

The Shell Company of Turkey Ltd.

PETDER ORGANİZASYONU:

Genel Sekreter

Dr. Erol METİN

Teknik ve Dış İlişkiler Koordinatörü

Alper ZÜMRÜT

Madeni Yağ Proje ve Operasyon Müdürü

Aydın ÖZBEY

Mali İşler ve Müşteri İlişkileri Sorumlusu

Zeynep ERSEN

Yönetim ve Ofis Asistanı

Ebru AYDIN

**Son beş yılda altmış bin tonun üzerinde atık motor yağını
enerji olarak geri kazandırdık.**

PETDER
PETROL SANAYİ DERNEĞİ

Atık Motor Yağı Bildirim Hattı: 0 212 220 39 99
atikyag@petder.org.tr